БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 112 (19.783). • 1987 йил 16 май, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 14 майдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг мамлакат экономикасини бошқаришни тубдан қайта қуришга бағишлаб ўтказиладиган навбатдаги Пленумига доклад ва бошқа ҳужжатларни тайёрлаш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилди.

Сиёсий бюро давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР қонуни лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси натижалари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, лойиҳани совет кишилари ғоят қизиқиб кутиб олдилар ва маъқулладилар. Лойиҳанинг тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтиш, корхоналарнинг мустақиллиги ва масъулиятини кучайтириш, чинакам социалистик ўз-ўзини бошқаришни амалга ошириш каби қоидалари айниқса қўллаб-қувватланди.

Меҳнаткашлар айтган кўпдан-кўп таклиф ва мулоҳазалар Қонун лойиҳасининг ижтимоий ишлаб чиқаришда меҳнат коллективларининг роли ва хўжалик раҳбарларини сайлаш билан боғлиқ бўлган қоидаларини равшанлаштиришга ёрдам беради. Мана шу муҳим Қонун актининг қабул қилиниши экономикани бошқаришнинг келгусидаги яхлит системасига мустаҳкам пойдевор солади, деб таъкидлади Сиёсий бюро. Меҳнаткашларнинг мулоҳаза ва таклифлари эътиборга олиниб, пухта ишлаб чиқилган Қонун лойиҳасини КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумида муҳокама қилиш ва СССР Олий Советининг муҳокамасига тақдим этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

КПСС XXVII съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ меҳнатни ва социал ривожланишни бошқариш системасини хўжалик юритишнинг янги усулларига ўтиш ва демократияни кенгайтириш билан узвий боғлиқ равишда қайта қуришнинг Асосий йўналишлари тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди. Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳасининг қоидалари асосида социал масалаларни ҳал қилишда меҳнат коллективларининг ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтиришни эътиборга олиб, барча поғоналардаги социал ривожланиш жараёнларига раҳбарлик қилиш самарадорлигини ошириш зарур деб топилди. Меҳнатнинг самарадорлигини ошириш ва унга ҳақ тўлашнинг рағбатлантирувчи ролини кучайтириш, совет кишиларининг турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган социал тадбирларнинг таъсирчанлигини ошириш чоралари белгиланди.

Янги вазифаларга мувофиқ меҳнат, унга ҳақ тўлаш, пенсия таъминоти ва социал ривожланиш соҳасида актив давлат сиёсатини ўтказиш учун СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетининг роли ва масъулияти ошиб бораётганлиги уқтириб ўтилди.

М. С. Горбачевнинг Т. Живков билан учрашуви якунлари муҳокама қилинди ва маъқулланди. Сиёсий бюронинг мажлисида иккала қардош партия ва мамлакатнинг ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланаётганлиги уқтириб ўтилди. Ядро уруши хавфини тугатиш, қуролсизланиш, халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш мақсадида уларнинг актив ўзаро баҳамжиҳат ҳаракат қилишга қарор қилганликлари тасдиқланди. Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ва бошқа алоқаларни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси А. А. Громико ва Э. А. Шеварднадзенинг Таиланд ташқи ишлар министри С. Саветсила билан учрашувлари ва музокаралари якунларини муҳокама қилди, шунингдек бошқа баъзи масалаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

14 май куни М. С. Горбачев ва Р. М. Горбачева машҳур рассом ҳамда таниқли жамоат арбоби, СССР Бадиий академиясининг фахрий аъзоси С. Н. Рерих ва унинг рафиқаси Девика Рани билан дўстона учрашдилар. Ҳиндистоннинг Бангалор шаҳрида яшаб, ижод этаётган С. Н. Рерих СССР Бадиий академиясининг меҳмони бўлиб Совет Иттифоқига келган.

Ҳозирги дунёда маданият арбобларининг роли ва ўрни, уларнинг инсонпарварлик идеаллари, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни қарор топтиришдаги таъсири тўғрисида батафсил ва мароқли суҳбат бўлди.

М. С. Горбачев С. Н. Рерихни самимий қутлар экан, бу учрашувни орзиқиб кутган эдик, деди. Агар Совет —Ҳиндистон муносабатларининг илдизлари ҳақида гапирадиган бўлсак, икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ниҳоллари Рерихлар оиласи билан боғлиқдир. Бадиий ижоди ҳамда ижтимоий-маърифий фаолияти Совет Иттифоқи билан Ҳиндистоннинг маънавий маданиятларини яқинлаштиришга, жаҳон маданиятида инсонпарварлик негизларини қарор топтиришга хизмат қилган Н. К. Рерих хотирасини Совет Иттифоқида ниҳоятда миннатдорлик билан ёдга оладилар. С. Н. Рерих неча ўн йиллар мобайнида ана шу хайрли анъанани давом эттириб, иккала мамлакат халқларини маънавий жиҳатдан бойитиш манфаатлари йўлида Совет — Ҳиндистон маданий ҳамкорлигини ривожлантиришга мислсиз ҳисса қўшди.

С. Н. Рерих М. С. Горбачевнинг Ҳиндистонга визити, Бош министр Р. Ганди билан музокаралари Ҳиндистоннинг кенг сиёсий ва ижтимоий доиралари, Ҳиндистон зиёлилари онгида чуқур из қолдиргани, ҳинд ва совет халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга хизмат қилгани ҳақида гапирди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари А. Н. Яковлев, СССР Фанлар академияси президенти Г. И. Марчук, СССР маданият министри В. Г. Захаров, СССР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари Т. Т. Салохов, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари С. П. Залигин, бошқа ўртоқлар иштирок этдилар. (ТАСС).

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН СССРГА КЕЛДИ

14 май куни Совет ҳукуматининг таклифига биноан Франция Бош министри Ж. Ширак расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Шу куниёқ Кремлда Н. И. Рижков билан Ж. Ширак ўртасида музокаралар бошланди.

Европадаги ва жаҳондаги вазиятнинг эволюцияси замирида Совет — Франция ҳамкорлигининг бугуни ва келажаги тўғрисида рўй-рост, ошкоралик, бир-бирининг позициясини яхшироқ тушунишга интилиш руҳида фикрлашиб олинди. Бу ҳамкорликнинг равнақи совет ва француз халқларининг манфаатларига мос бўлиб, ишончни оширишга, халқаро кескинликнинг юмшатилишини ва барқарорликни мустаҳкамлашга хизмат қилиши хусусида иккала томон якдилдир.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

СССР ҳукумати номидан Кремлда Франциз Бош министри шарафига зиёфат берилди. Дўстона вазиятда ўтган зиёфатда Н. И. Рижков ва Ж. Ширак нутқ сўзладилар. Нутқлар эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ РУМИНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИГА РАСМИЙ ДЎСТЛИК ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Н. Чаушескунинг таклифига биноан май ойининг сўнгги ўн кунлигида расмий дўстлик визити билан Руминия Социалистик Республикасига боради.

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИ

ЎҚУВ ВА АМАЛИЙ ИШЛАР ИТТИФОҚИ

Ер юзидаги энг инсонпарвар касблардан бири вакиллари—педагоглар хизмат қилаётган иш ҳаммани ва ҳар бир кишини ҳаяжонга солади, чунки жамият муаллимларга келажак калитини ишониб топширган. Педагог XXI аср гражданларини тарбияламоқда ва унинг талабалари ким бўлиб етишлари кўп жиҳатдан ўқитувчига боғлиқдир. Умумий таълим ва ҳунар мактаби мамлакатимиз иқтисодий ва ижтимоий ҳаётини қайта қуриш, содир бўлаётган революцион ўзгаришларни рўёбга чиқаришдек энг муҳим ишнинг асосий иштирокчисидир. Ислоҳот доирасида умумий таълим ва ҳунар мактаби реал қадамлари қандай, бундай таълим келажакда қандай бўлиши керак ва бугун ана шу йўлда нималар қилиниши лозим — Ўзбекистон ўқитувчилари VII съездининг делегатлари диққат-эътибори ана шу масалаларни муҳокама қилишга қаратилган. Съезд 15 май куни Тошкентдаги Санъат саройида очилди.

Съездда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

(Давоми иккинчи бетда).

И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Аввало, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан сизларни ва сизлар орқали республика халқ маорифининг барча ходимларини қизғин табриклашга рухсат этгайсиз.

Бугун матбуотда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг съездга табрикномаси эълон қилинди. Унда таълим-тарбия соҳасидаги саховатли меҳнатлари учун ўқитувчиларга катта миннатдорчилик изҳор этилган..

Бу залда республикадаги мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларининг 300 минг кишидан кўп отрядининг энг яхши вакиллари йиғилганлар. Ўқитувчи — шахсни коммунистик руҳда камол топтиришда партиянинг биринчи ёрдамчиси ва суянчиғидир. Сиз болалар дунёсига билим берасиз, мамлакатимиз ёш гражданларининг янги-янги авлодларини Улуғ Октябрнинг маънавий меросидан баҳраманд этасиз, уларда социалистик Ватанга меҳр-муҳаббатни қарор топтирасиз.

Ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш ишидаги кўп йиллик самарали ишлари ва хизматлари, актив ижтимоий фаолиятлари учун халқ маорифи ходимларининг катта бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий унвонларига сазовор бўлганликлари ва республика Олий Совети Президумининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланганликларини сизларга хабар қилишдан хушнудман. Мукофотланганларни сидқидилдан табриклаб, олижаноб ишларингизда ҳаммаларингизга муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилашга рухсат бергайсизлар.

Ўртоқлар! Съездингиз ғоят масъулиятли паллада ўтмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми, партия XXVII съездидан кейин мамлакатда ҳаётнинг ҳамма соҳаларида чинакам революцион қайта қуриш бошланиб кетди. Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш йўли социалистик қурилишнинг ҳамма йўналишларидаги асосий ишларни белгилаб беради. Ҳамма ерда ошкоралик ва ҳаққоният, танқид ва талабчанлик қарор топмоқда. Меҳнаткашлар партиянинг сиёсатини ўзларининг жонажон ишлари сифатида қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми жадаллаштириш йўлида алоҳида босқич бўлди. У қайта қуриш назарияси ва сиёсатининг негизларини ифодалаб, уни чуқурлаштириш йўллари ва методларини белгилаб берди, жамиятни кенг кўламда демократиялаштириш учун эшикларни кенг очиб қўйди. Бевосита жамиятни бошқариш ишига меҳнаткашлар кенг оммасини, ҳар бир совет кишисини жалб этиш Пленум қарорларининг асосий моҳиятидир.

Бутун мамлакатда бўлаётгани сингари, республикамизда ҳам қийин, лекин муқаррар янгиланиш жараёни бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг доимий ёрдами ва мадади билан партия комитетлари ленинча раҳбарлик принципларини қарор топтиришга, замон руҳида, янги-янги вазифалар ўзанида ҳаракат қилишга халақит берувчи ҳамма нарсанинг илдизини қатъиян қуритишга куч-ғайрат сарфламоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин бизда барча участкаларни партияга содиқ, ҳалол ходимлар билан мустаҳкамлаш учун кўп иш қилинди. Барча соғлом кучлар салбий ҳодисаларга қарши курашга отлантирилди. Маънавий-психологик вазият, одамларнинг кайфиятлари яхшироқ бўлиб қолди. Республикалараро бир-бирларига кадрлар юбориш кучайтирилмоқда. Қайта қуриш кун сайин проблемаларнинг тобора кенгроқ доирасига ва ҳаётнинг янги-янги қатламларига кириб бормоқда. Ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, республика барча меҳнаткашларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги кўтарилмоқда. Улар ҳамма ишларда қизиқиб қатнашиб, олға ҳаракатимиз хусусидаги проблемаларни дадиллик билан кўтариб чиқмоқдалар.

Бу эса дастлабки натижаларни кўрсатди. Тартиб ва уюшқоқлик ошди. Экономикада, социал соҳада, идеология ишида баъзи ижобий тенденциялар кўзга ташланиб қолди. Беш йиллик иккинчи йилининг дастлабки тўрт ойи ичида товар маҳсулот ишлаб чиқариш плани 101,5 процент адо этилди. Пландан ташқари 112 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўпроқ чорвачилик маҳсулотлари олинди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленумида таъкидлаб ўтилганидек, қилинган ишлар дебоча бўлиб, асосийлари ҳали олдинда эканлигини равшан тушуниб етмоғимиз керак. Социалистик турмуш тарзи принциплари ва нормаларини бузиш оқибатлари илгари тасаввур этилганидан анча чуқурроқ бўлиб чиқди. Салбий ҳодисаларга, барча эскирган ишларга қарши кураш ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир коллектив, ҳар бир меҳнаткашдан янада кўпроқ куч-ғайрат сарфлашни талаб қилади.

Экономикадаги қайта қуриш ишлари ниҳоятда суст бормоқда. Шу йилнинг тўрт ойи ичида маҳсулот етказиб бериш мажбуриятлари 98 процент бажарилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулот сифатида, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этишда яхшиланиш бўлгани йўқ. Бинокорларнинг ишларида узилишлар бўлмоқда. Суғориладиган ерларнинг самараси ўсмаяпти. Буларнинг ҳаммаси республика коммунистлари, меҳнаткашларидан эришилган ютуқлар билан хотиржам бўлиб қолмасликни қаттиқ талаб қилади.

Катта-катта резервларни ишга солиш, қайта қуришга барча коллективларни жалб этиш бугунги кунда энг муҳим ишдир. Мамлакатнинг яхлит халқ хўжалик комплексига Ўзбекистон қўшадиган ҳиссани кўпайтириш бизнинг интернационал бурчимиздир. Ўн иккинчи беш йилликда саноат ишлаб чиқариши ҳамда меҳнат унумдорлигининг ўртача йиллик ўсиш суръатларини белгиланган топшириқларга нисбатан 10—15 процент кўпайишини таъминлашимиз керак. Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 16 процент ошириш мўлжалланмоқда.

Бинокорлар кўп ишларни бажаришлари лозим. Беш йиллик ичида 560 мингта квартира, 924 минг ўринли мактаблар, 412 минг ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари, 57 минг кишини қабул қилувчи поликлиникалар, 270 та клуб, бошқа кўпгина объектларни битказиб топшириш кераклигини айтиш кифоя. Ноқоратупроқ зонани, БАМни, Ғарбий Сибирь ва Тюмень области районларини ўзлаштиришда республиканинг интернационал ёрдами кўпаяди. Камида 140 минг вакилимиз у ерларга ишлагани боришади. Шу аср охирларига борганда эса республиканинг ишлаб чиқариш ва фан-техника имкониятларини икки баравар кўпайтиришимиз керак.

Кўриб турибсизки, олдимиздаги вазифалар ғоятда мураккаб, сермеҳнат, масъулиятлидир. Қизғин, фидокорона, серунум меҳнат қилиш билангина жадаллаштиришга эришиш мумкин. «Биз учун, — деб таъкидланди КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида, — маънавий турмушни қайта қуришнинг дастлабки қадамлари айниқса муҳимдир, чунки ижтимоий онгда бурилиш бўлмаса, психология ва фикрлашда, одамларнинг кайфиятида ўзгаришлар бўлмаса муваффақиятга эришиб бўлмайди...»

Бу ишда мактабнинг, халқ ўқитувчисининг роли катта. В. И. Лениннинг «Билим, техника, маданият бойлигига эга бўлмай туриб, коммунизм қуриш мумкин эмас», деган сўзлари бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам муҳимроқ бўлиб эшитилади.

Партиямиз Ленин васиятларига амал қилиб, халқ маорифи ишига раҳбарликни ўзининг сиёсий ва ташкилотчилик ишининг таркибий қисмлардан бири, деб ҳамиша ҳисоблаб келди ва ҳозирда ҳам шундай, деб ҳисобламоқда. Мамлакатимизда мактаб жамият ҳар томонлама тараққиётининг омили бўлиб қолди, омманинг маълумотлилигининг энг юксак даражаларидан бирига эришилди. Бу — социализмнинг энг муҳим ғалабаларидан биридир.

Совет Иттифоқи етмиш йил мобайнида босиб ўтган йўлга назар ташлар эканмиз, партия сиёсати Ўзбекистонда ҳам совет халқ маорифи системасини барпо этишни таъминланганлигини ифтихор билан таъкидлаймиз.

Рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг ёрдамлари туфайли республикамизда қисқа муддат ичида маданий революция амалга оширилди. Мактабларимиз социализм актив қурувчилари, Ватаннинг мард ҳимоячилари авлодини ўстирди ва тарбиялади. Бунда ўқитувчиларнинг хизматлари жуда катта. Улар партия даъватига кўра, билим сари юришга бошчилик қилдилар, республиканинг маънавий потенциалларини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Бугунги кунда ўқитувчи олдинда бориб, Владимир Ильич Ленин айтганидек, шундай юксакликда бўлиши керакки, «усиз ҳеч қандай маданият тўғрисида гап бўлиши ҳам мумкин эмас». Ҳаётга тайёрлаш, меҳнатга ўргатиш — мактабнинг асосий мақсадидир. КПСС XXVII съезди мактаб ишини тубдан қайта қуриш йўлларини ҳар томонлама белгилаб берди. Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш янгича таълим-тарбия системасини яратишни кўзлайди.

Ҳозирги ёш авлод зиммасига қайта қуришнинг гвардиячилари бўлиш, жамият ҳаётининг ҳамма томонларини янгилашда актив қатнашиш ,фан-техника тараққиётини социализм афзалликлари билан боғлаш вазифаси тушди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев комсомолнинг XX съездида сўзлаган нутқида маориф системасининг ҳамма бўғинлари қайта қуришни қатъий жадаллаштириши, ақл-идрокли, юқори маълумотли, билимдон кишилар тайёрлашни таъминлаши, таълим ва тарбияни социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун курашнинг олдинги марралари билан чамбарчас боғлаши керак, деб таъкидлади.

Қайта қуриш шароитида ўқитувчиларнинг масъулияти бир неча бор ортади. Улар мамлакат олдидаги ўз бурчи юксаклигини тўла-тўкис ҳис этишлари, жамиятнинг интеллектуал потенциалини доимо янгилаш ва бойитишга кўмаклашишлари керак.

Ҳозир Ўзбекистоннинг тўрт ярим миллион мактаб ўқувчиси ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиси ўз устозлари раҳбарлигида билим ва меҳнат йўлидан бормоқда. Бир неча йилдан сўнг улар умумхалқ меҳнатига — автоматлаштирилган корхонадаги ишга киришишлари ёки пахта териш машиналарини бошқаришлари, институт лабораториясида ёки замонавий универсамда хизмат қилишлари керак бўлади. Уларнинг қандай ишлашлари кўп жиҳатдан сизларга боғлиқ, ўртоқлар.

(Давоми иккинчи бетда).

Республикамиз пойтахти Тошкентда Ўзбекистон ўқитувчиларининг VII съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Суратда: съезд делегатларидан (чапдан-ўнгга) Бухоро шаҳридаги 2-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Р. Иваева, Учқўрғон районидаги 7-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Х. Йўлдошева, Қўрғонтепа районидаги 35-мактаб ўқитувчиси М. Турсунов, Бухоро шаҳридаги 16-мактабнинг инглиз тили ўқитувчиси Е. Шаталина, Уйчи районидаги 40-мактаб-интернат директори А. Мирзакаримов, Самарқанд шаҳридаги 10-мактаб илмий мудири М. Қаюмова, Тошкент шаҳридаги 201-мактаб илмий мудири Н. Бўриеваларни кўриб турибсиз. В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

• Ягона сиёсий кун

Ленинчасига, коммунистчасига яшайлик ва ишлайлик

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида асослаб берилган, партия XXVII съезди қарорларида тасдиқланган ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларида пишиқ-пухта ишлаб чиқилган мамлакат бутун социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш концепцияси, революцион ўзгартишлар программаси эндиликда турмушимизнинг ҳамма соҳаларини қамраб олди. Қайта қуриш ҳар бир коллективга шитоб билан кириб бормоқда, ҳар бир ходимни топширилган ишга ўз муносабатини қайта кўриб чиқишга мажбур этмоқда, новаторларча ёндашувларни, ташаббускорлик ва юксак масъулиятни талаб қилмоқда. Партия ўртага қўйган мақсадларни равшанроқ кўриб олиш, чуқурроқ англаш учун биз Владимир Ильич Лениннинг мангу барҳаёт таълимотига қайта-қайта мурожаат этаверамиз, у социализм тараққиётининг, коммунизмга ўтишнинг қонуниятлари ва хусусиятларини ҳайратомуз аниқлик билан башорат қила олган, олдиндан кўра билган эди.

15 май куни республикада «Ленинчасига, коммунистчасига яшайлик ва ишлайлик» деган мавзуда Ягона сиёсий кун бўлиб ўтди. Партия ва совет ходимлари, хўжалик раҳбарлари, «Билим» жамиятининг лекторлари саноат корхоналари ва қурилишларнинг, совхоз ва колхозларнинг, муассаса ва ўқув юртларининг коллективлари ҳузурида, аҳоли истиқомат қиладиган жойларда суҳбатлар ўтказишди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари партия қарорларини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини, уларни сабот билан турмушга татбиқ этаётганликларини тажриба кўрсатиб турибди, дейилди ана шу учрашувларда. Бироқ: жамиятимизнинг тараққиёти тўппа-тўғри ва сип-силлиқ йўл эмаслигига, эришилган натижалар хотиржамланиш ҳуқуқини бермаслигига айнан турмушнинг ўзи ишонч ҳосил қилдирмоқда.

Нотиқлар назарий қоидаларни коллективларнинг амалий фаолияти билан боғлаган ҳолда, аниқ-равшан мисоллар асосида сусткашлик ва хотиржамликка берилиш, давлат ва план интизомини бузиш, топширилган иш учун шахсий масъулият туйғусидан маҳрум бўлиш нималарга олиб боришини кўрсатиб бердилар. Чунончи шу йилнинг биринчи кварталида республиканинг ҳар беш

(Давоми учинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумидан

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси Сурхондарё область Гагарин район комитетининг биринчи секретари **Нормурод Чоршевич Норқобилов** узоқ давом этган касалликдан кейин 1987 йил 15 майда 49 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади.

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИ

И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ нутқи

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Кўпгина ўқитувчилар ўз касбини юксак даражада эгаллаш, ишга виждонан хизмат қилиш маънавий поклик намунаси эканликларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Урганч шаҳридаги мактаб-интернат директори, СССР халқ ўқитувчиси Марям Ёқубовна Ёқубова, Ғиждувон районидаги 5-мактаб ўқитувчиси Людмила Павловна Егорова, Тошкентдаги 22-болалар уйининг директори Антонина Павловна Хлебушкина, Қизилтепа районидаги 18-мактаб ўқитувчиси Ҳалима Абаева, Тошкент областидаги 29-ўрта ҳунар-техника билим юртининг директори Любовь Николаевна Настюкова, Қорақалпоғистон АССРдаги 21-ўрта ҳунар-техника билим юрти директорининг ўринбосари Гулимбой Аминов, Чирчиқ шаҳридаги 20-мактаб директори Исаак Григорьевич Зецер, Москва районидаги 41-мактаб ўқитувчиси, СССР халқ ўқитувчиси Мамажон Абдурасулов ва бошқа кўп кишилар айни шундай ишламоқдалар.

Уларнинг юксак педагогик маҳоратининг сири нимада? Бунинг сири болаларга муҳаббатдагина эмас. Улар ҳар бир синф соати, дарс, уй вазифаси болаларни замонавий билим билан қуроллантиришига, гражданлик активлигини оширадиган бўлишига ҳаракат қилмоқдалар.

Ўқитувчи ўзи тинимсиз ўқиб-ўрганган тақдирдагина ўқитиш ҳуқуқига эга бўлади, десам фикримга қўшиласизлар, деб ўйлайман. Чунки фан ва техника соҳасидаги билим ҳажми ҳар ўн йилда икки ҳисса ошиб бормоқда. Шу сабабли ҳар бир ўқитувчи доимо ўз устида ишлаши, дарс беришнинг замонавий методикасини эгаллаши керак. Маориф ва ҳунар-техника таълими органлари педагогика меҳнатининг энг яхши намуналарини, таълим ва тарбия бериш методикасини такомиллаштиришдаги изланишларни қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари зарур. Ҳар бир педагогика коллективи ўз мактабидаги ва ҳунар-техника билим юртидаги ишларга талабчанлик билан назар ташлаши, бу ишларни яхшилаш юзасидан аниқ-равшан чора-тадбирларни белгилаши лозим.

Комсомол XX съездида мактаб ислоҳоти ҳозирча яхши юришмаётганлиги қайд этиб ўтилганлиги сизларга маълум. Бу гап бизнинг республикамизга ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. 1984 йилда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ислоҳотни амалга ошириш Комплекс планини қабул қилди. Марказий Комитетнинг Тошкент, Сирдарё областларида ва Қорақалпоғистон АССРда, бир қанча районларда ўтказган текширишлари кўзда тутилган ўзгартиришларнинг суръатлари ва теранлиги замон талабларига мос эмаслигини кўрсатди. Айниқса, қишлоқ жойларда ҳақиқий ўзлаштириш ҳали ҳам паст. Аввало, ҳамма партия комитетлари ҳам бу масалани ўз назорати остига олмаганлиги сабабли шундай аҳвол рўй бермоқда. Халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими органлари ҳали барча ўқитувчилар ҳам таълим ва тарбияга янгича ёндашиш вазифаларини аниқ тасаввур этишларига эришганлари йўқ. Ижодий негизни ривожлантирмай туриб, иш мазмуни ва усулларидаги расмиятчиликни кескин бартараф этмай туриб, туб силжишларга эришиб бўлмайди.

Мактаб ислоҳоти кўп жиҳатдан ўқитувчиларнинг ва инженер-педагог кадрларнинг савиясига боғлиқ. Ҳолбуки республика олий ва ўрта педагогика ўқув юртларининг иши ҳали ҳаёт талабларига жавоб бермайди. Ҳар йили бу ўқув юртларини 17 мингга яқин киши битириб чиқмоқда. Шу билан бирга кейинги икки йилнинг ўзида 23 мингга яқин ўқитувчи педагоглик ишини ташлаб кетди. Мактабларда қарийб 1400 рус тили ўқитувчиси, 1000 математика ўқитувчиси, 500 химия ўқитувчиси, 370 тарих ўқитувчиси, 340 биология ўқитувчиси етишмай турган бир пайтда ислоҳотни амалга оширишда муваффақиятга эришишга умид боғлаб бўладими, ахир? Хўш, Госплан, Маориф министрлиги, маҳаллий Советлар, қолаверса партия комитетлари қаёққа қарамоқдалар, деган савол туғилади. Биз бу проблемаларни чуқур ўрганиб чиқишимиз ва тегишли тартиб ўрнатишимиз керак.

Мактаблар, жамоатчилик, оммавий ахборот воситаларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан ўқитувчи касби обрў-эътиборини ҳам ошириш керак. Афсуски, унинг обрў-эътибори ҳозирча унчалик юқори эмас. Қарши, Сирдарё, Термиз ва бошқа жойлардаги педагогика институтларининг биринчи курс студентлари билан ўтказилган савол-жавоб натижаларидан маълум бўлишича, студентларнинг тахминан 20 проценти ўз қизиқишига мувофиқ ўқиётгани йўқ. Бешинчи курсда эса студентларнинг 30 процентидан кўпроғи педагог бўлиб ишлашни хоҳламаймиз, деб жавоб қайтарди.

Аҳволни қатъиян яхшилаш керак. Олий ўқув юртлари ва педагогика билим юртлари аниқ партиявий ҳаракат программаси билан — мамлакатда олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуришнинг асосий йўналишлари билан қуролланганлар. Маориф министрлиги, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, ўқув юртларининг профессор-муаллимлар коллективлари олдида ўз касбини севадиган, ташаббускорлик билан ижодий ишлай оладиган мутахассислар тайёрлашнинг юксак сифатини таъминлаш вазифаси турибди.

Ёш авлодни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашни ва унга касб-кор ўргатишни тубдан яхшилашга, таълимни унумли меҳнат билан бирга қўшишга эришиш — партия комитетларининг, халқ маорифи органларининг, барча педагогларнинг ҳеч кечиктириб бўлмайдиган бурчидир. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ҳозирги беш йилликда ёшлар учун асосий йўналишдир. Аммо республикада машинасозлик, металлургия, транспорт, қурилиш учун ишчилар тайёрлаш етарли равишда олиб борилмаяпти, ишчилар синфининг сафларини, айниқса, фан-техника тараққиётини белгиловчи тармоқларда туб миллат кишилари билан тўлдириш вазифаси суст ҳал этилмоқда. Вазифа ёшларнинг малакасини узлуксиз оширишни, ўз ишининг усталари тажрибасини ўрганишни таъминлашдан, ўз билимлари, қобилиятлари, куч-ғайратларини меҳнатда рўёбга чиқаришда уларга ёрдам беришдан иборат.

Сизларга маълумки, ишчилар синфининг ёш ўринбосарларини тайёрлашда республикамизга катта ёрдам берилмоқда. РСФСР, Украина ва Белоруссия ҳунар-техника билим юртларига ҳозирнинг ўзидаёқ 3000 дан кўпроқ йигит ва қиз юборилди. Улар ўша ерда ишлаб чиқариш илғорларидан касб-кор маҳоратини ва ахлоқ таълимини олиб келадилар. Ҳунар-техника таълими давлат комитети маҳаллий партия, совет, комсомол органлари билан биргаликда, айниқса, маҳаллий миллат йигит-қизлари орасидан муносиб ёшларни танлаб олиб, ўқишга юбориш ишини доимий равишда олиб боришлари лозим. Бу тадбир кадрларни республикалараро айирбошлашни кучайтиришга, совет турмуш тарзининг интернационал негизларини мустаҳкамлашга кўмаклашади.

Меҳнат тарбиясида саноат ва қишлоқ хўжалиги коллективларининг роли ортиб бормоқда. Тошкент трактор заводи, Қамаши районидаги Гагарин номли ва Фарғона районидаги «Бўстон» совхозлари ва шу кабилар мактаблар ҳамда ҳунар-техника билим юртлари билан самарали ҳамкорлик қилишнинг яхши намунасини кўрсатмоқдалар.

Меҳнат коллективлари тарбиявий ишда ёрдам бериш билан бирга ўқув юртларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашлари керак. Аммо кўпчилик министрлик ва идоралар КПСС Марказий Комитетининг мактаб ўқувчилари унумли меҳнат қилиши учун шароит яратиб бериш тўғрисидаги кўрсатмаларини ҳали ҳам ёмон бажармоқдалар. Ўқув йили бошланган пайтда мактаблар иш жойлари билан 26 процент, Фарғона областида атиги 10, Самарқанд областида 13, Жиззах областида 16 процент таъминлаган эдилар. Енгил саноат министрлигидан ташқари ҳеч бир министрлик ўзига қарашли корхоналарининг иш жойлари ташкил этишини, хом ашё, станоклар ажратиб беришини планлаштираётгани йўқ. Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги, Ўрмон хўжалиги министрлиги, Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети, «Союзузбекгазпром» биронта таълим цехи, биронта устахона қуриб бермаганликларига қўшилиб бўлмайди.

Ўқув-моддий базани мустаҳкамлаш юзасидан белгиланган планлар узлуксиз бажарилмай келмоқда. Маҳаллий партия ва совет органларининг, колхоз ва совхозларнинг, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари мактаб қурилиши эҳтиёжларига тузукроқ эътибор бермаяптилар. Элликқалъа районининг «Қирққиз» совхозидаги мактаб 8 йилдан бери битмай ётганини, Андижон областининг «Ойим» совхозидаги мактаб 9 йилдан бери битмай ётганини қандай сабаб билан оқлаб бўлади? Холбуки бизда мактабларнинг ярмидан кўпроғи бир амаллаб мослаштирилган биноларда жойлашган, салкам 600 та мактаб биноси эса авария ҳолатида турибди. Мактаб биноларини қуриш, ремонт қилиш ва ускуналаш учун корхоналар, колхоз ва совхозларнинг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозим.

Ҳунар-техника билим юртларининг моддий-техника базасини ҳам анча мустаҳкамлаш лозим. Уларга 2000 тадан кўпроқ ўқув кабинети ва устахона, 2000 та станок, 3000 та трактор, бошқа кўпгина машина-механизмлар етишмаяпти. Чамаси ёшларни маориф ва ишлаб чиқариш соҳаларига тақсимлашнинг мувозанатли ҳисоб-китобини эътиборга олиб, ҳунар-техника таълими органлари билан корхона ва ташкилотларнинг ўзаро муносабатлари шартнома негизига ўтиши лозим. Бу эса битириб чиқувчиларнинг касб-кор кўникмаларини яхшилаш, базавий корхоналар билан ўқув юртларининг ўзаро масъулиятини ошириш имконини беради.

Мактаб ўқишни амалий ишлар билан пухта равишда бирга қўшиб, бебаҳо Ленин меросига ва партиянинг бой тажрибасига асосланиб, ёшларга ғоявий-сиёсий, интернационал, ватанпарварлик, атеистик тарбия бериш масалалари билан чуқурроқ шуғулланиши, ёш авлодда ижтимоий ҳодисаларни баҳолашга нисбатан синфий ёндашувни изчиллик билан шакллантириши, унга Ватанга муҳаббат, социализмга садоқат туйғуларини сингдириши, эътиқодли ватанпарварлар, интернационалистларни, жамиятимизнинг сиёсий ва маънавий бақувват гражданларини тарбиялаб вояга етказиши керак. Дин таъсирининг ҳар томонлама олдини олиш, ёшларнинг бир қисмидаги истеъмолчилик ва тайёрга айёрлик кайфиятини тугатиш, ёшларнинг ғоявий-маънавий чиниқишига эътиборни кучайтириш, ёт қарашларга қарши туриш зарур. Айни вақтда пионер ва комсомол ташкилотлари ишидаги демократик негизларни ривожлантириш, уларнинг икир-чикир ишларига аралашишни бас қилиш лозим. Истиқомат жойида болалар ва ўсмирлар билан тарбиявий ҳамда физкультура-спорт ишини қатъиян яхшилаш, мактаб билан оиланинг ҳаракат бирлигига эришиш керак.

Хуллас, ўртоқлар, ёшларга таълим ва коммунистик тарбия бериш сифатини кескин ошириш — шу куннинг асосий талабидир. Бунинг учун эса ҳар бир мактабда дарс бериш ва тарбиялашнинг энг самарали усуллари ва воситаларини актив қидириш ва танлаб олиш билан шуғулланиш лозим. Мактаблардаги ва ҳунар-техника билим юртларидаги партия ташкилотлари ижодкорлик, ғоявий принципиаллик муҳитини қарор топтиришлари керак. Уларнинг сафларида 45 минг коммунист бор. Бу — катта куч.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш, улар коллективларнинг куч-ғайратларини ислоҳотнинг асосий йўналишларига жамлашларига, ижрони назорат қилиш ва текширишни яхшилашларига эришиш муҳимдир.

Партия комитетлари ва ташкилотларининг маориф ва ҳунар-техника таълими органлари ишига таъсирини анча кучайтириш, қоғозбозлик ва мажлисбозликдан қутулишда уларга ёрдам бериш керак. Аниқ-равшанлик, ишчанлик, кенг ошкоралик, сўз билан ишнинг бирлиги — ҳозир энг зарур бўлган услубдир. Протоколлар тузиш билан шуғулланмасдан барча педагогика коллективларининг ташаббускорлик билан ишлашини ташкил этиш талаб қилинади.

Мактаб ислоҳоти — бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир. Уни амалга оширишга тармоқ министрликларини, идораларни, корхона ва хўжаликларни активроқ жалб этиш, агар зарур бўлиб қолса, бу масалаларни партия комитетларининг, маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг муҳокамасига қўйиш лозим. Ўқитувчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланиш, ҳамиша уларнинг талаб ва эҳтиёжларига ғоят эътиборли бўлиш жуда зарурдир. Ҳаракат, ҳаракат ва ҳаракат қилиш керак — мактабни қайта қуриш муваффақиятининг гарови мана шундадир.

Ўртоқлар! Ҳозирги йил алоҳида йилдир — Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган йилдир. Ҳозир ҳамма ерда шу шонли воқеага тайёргарлик кўрилмоқда. Бўлғуси юбилей зўр ижтимоий аҳамиятга ва катта сиёсий моҳиятга эгадир.

Бу юбилей байрамгина эмас, кучларимизнинг кўриги ҳамдир, меҳнат коллективларини партия белгилаб берган вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилиш воситаси ҳамдир.

Республика ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, халқ маорифи арбоблари олдида асосий диққатни белгиланган режаларни бажариш соҳасидаги амалий ишларга қаратиш, меҳнат ғайрати ва сиёсий активликдан янги марраларга чиқиб олиш учун фойдаланиш вазифаси турибди. М. С. Горбачев Ленинск шаҳри меҳнаткашлари билан учрашувдаги нутқида таъкидлаб ўтганидек, қабул этилган қарорлар амалга оширилсин, деган даъват шу куннинг шиоридир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бугунги съездда ҳал этилмаган масалалар, вазифалар ва истиқболлар ҳақида амалий равишда, принципиал гаплашиб олинади, деб умид қилади. Мактабларимиз ва ҳунар-техника билим юртларимизнинг ижодкорликка, новаторликка кенг йўл очиш, совет ўқитувчиларининг энг яхши анъаналарини тўлиқроқ намоён этиш учун яхши имкониятлари бор.

ЎҚУВ ВА АМАЛИЙ ИШЛАР ИТТИФОҚИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон ССР Маориф министри О. С. Аббосованинг доклади таълим сифатини янада кўтариш ва ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан умумтаълим ва ҳунар мактаби ислоҳотининг асосий йўналишлари қандай бажарилаётганлигига бағишланди.

Мактаб ислоҳоти талаблари асосида таълимнинг ҳажми ва мазмунини қайта кўриб чиқиш, 11 йиллик мактабнинг янги структурасига мувофиқ тарзда ўқув планлари ва программаларини яратиш бўйича муайян иш қилинганлиги таъкидланди.

Мактаблар ва бошқа маориф муассасаларининг ўқув-моддий базаси бирмунча мустаҳкамланди. Олти ёшли болаларни биринчи синфда оммавий тарзда ўқитишга ўтиш бошланди. Бундай ўтишдан илгари бажарилган экспериментал ишга таяниб, олти ёшли болаларни ўқитишнинг асосий методикаси тайёрланди, дарсликлар ва ўқув қўлланмалари тахт қилиб қўйилди.

Меҳнат тарбияси ва ўқитиш программасига кўра, унинг моддий базаси мустаҳкамланди. Мактаб ўқувчиларининг ижтимоий фойдали, унумли меҳнатини ташкил этиш учун 69 мингдан кўпроқ иш ўринлари бунёд этилди, шундан 40 мингга яқини бевосита корхоналарнинг ўзидадир.

Мактабларда «информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари», «этика ва оилавий турмуш психологияси», «атроф-муҳит билан танишиш» сингари янги ўқув курсларини ўқитиш бошланди.

Аммо, умуман, республикада ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштиришдек мактаб ислоҳотининг марказий стратегик йўналишида сира кечириб бўлмайдиган бир ерда депсиниб туриш, сезиларли ижобий ўзгаришларнинг йўқлиги равшан кўриниб турибди.

Сиёсий саводхонлик ва умуман ғоявий-тарбиявий ишда жамиятшунослик фанлари алоҳида ўрин тутади, аммо бу фанларни ўтишда анчагина камчиликлар ва нуқсонлар бор.

Табиият-математика туркумидаги фанларни ўқитишда амалий йўналиш даражаси паст, лаборатория-практика ишлари бажарилмайди. Она тилини ўқитиш масалаларини илмий-методик жиҳатдан ишлаб чиқишда турғунлик ҳолатлари илдиз отди, бу масалалар кўпдан бери республика ва регион конференцияларида, Маориф министрлигининг коллегияларида муҳокама қилинмаяпти. Мактаб ислоҳоти илгари сурган миллий мактабни битириб чиқаётган ҳар бир йигит-қиз рус тилини яхши эгаллаши лозимлиги ҳақидаги вазифа ниҳоятда суст амалга оширилмоқда, деб таъкидланди докладда.

Рус тилида дарс берадиган ўқитувчиларнинг етишмаётганлиги машғулотлар рус тилида ва иккала тилда бўладиган мактаблар тармоғини ривожлантиришни секинлатиб келди ва ҳозирча ҳам секинлатиб турибди. Ҳозирги вақтда республикадаги ўқувчиларнинг фақат 14 проценти таълим рус тилида борадиган мактабларда ўқитилмоқда, айни вақтда бундай синфларда ана шундай таълимга талаб анча юқоридир.

Ўқитувчилик касби инсондан ҳамиша ижодкор бўлиб туришни, тафаккурнинг бетўхтов ишлашини, меҳру саховатни, болаларга муҳаббатни, ўз ишига чексиз садоқатни талаб қилади. Республикамизда бундай ўқитувчилар кўп. Энг яхши ўқитувчилар тажрибаси катта диққат-эътиборга ва кенг ёйишга лойиқдир. Аммо Маориф министрлигидан тортиб барча методика хизмати бўғинлари илғор педагогик тажрибани ўрганиш, умумлаштириш ва энг асосийси, кенг ёйишда кечириб бўлмас тарзда сусткашлик, нўноқлик, уқувсизлик ва расмиятчилик қилмоқдалар. Ўқитувчининг умуман ўз иши учун ва хусусан ўз дарсининг сифати учун масъулиятини тубдан ошириш, ҳар бир мактаб коллективида ўзаро талабчанлик ва ижодкорлик вазиятини вужудга келтириш лозим.

Олти яшар болалар билан биринчи йил ишлашнинг ўзиёқ дарҳол ҳал этилиши лозим бўлган жиддий муаммолар борлигини кўрсатди. Республиканинг мактаблари ва болалар боғчаларидаги 1-синфларда олти яшар болалар барча контингентининг олтидан бир қисмини ташкил этди. Бу кўп эмас, албатта. Аммо олти яшар болаларни мактабга қабул қилиш учун биз кенгроқ база яратиш имкониятига эга эмас эдик. Ўқитиш методикаси масалалари асосий муаммолардан бири бўлиб қолмоқда.

Янги ўқув курсларини ўқитиш алоҳида диққат-эътиборни талаб этмоқда. 1985—1986 ўқув йилида барча ўрта умумтаълим мактаблари ва педагогика билим юртларида «Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» курсини ўқитиш бошланди.

Афсуски, ҳозирги вақтда мактабларнинг жуда кўпида ана шу фан машиналарсиз ўқитилмоқда, чунки ҳозирча зарур техника етишмаяпти. Ана шундай шароитда корхоналар ва муассасалар имкониятларидан тўлиқ фойдаланиш жуда муҳимдир.

Мактабларни компьютер техникаси билан таъминлаш муаммоси Тошкент шаҳрида, айниқса, муваффақиятли ҳал этилмоқда. «Союз ЭВМ» комплекси Ўрта Осиё ихтисослаштирилган бошқармаси 173-мактабда информатика ва ҳисоблаш техникаси кабинетини жиҳозлади, ана шу база негизида 8 та мактаб ўқувчилари таълим олмоқдалар. «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Куйбишев районидаги мактабларга электрон-ҳисоблаш техникасининг моддий базасини яратишда ва бу фанни ўқитишда катта ёрдам бермоқда.

Мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари яратишга диққат-эътиборни қаратиб, Маориф министрлиги, жойлардаги халқ маорифи органлари аслида бошланғич ва ўрта синфларда меҳнат таълимини ташкил этишни унутиб қўйдилар. Юқори синф ўқувчиларининг ижтимоий-фойдали унумли меҳнати ҳам қониқарсиз ташкил этилган.

Докладчи коммунистик тарбия масалаларига тўхталиб, интернационал тарбия асоссиз равишда сусайганлигини таъкидлади. Республикадаги ўқувчиларни Қуролли Кучларда хизмат қилишга ҳарбий жиҳатдан тайёрлаш ҳам талабга жавоб бермайди.

Жойларда физкультура ва спортнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш масалалари ниҳоятда суст ҳал этилмоқда, бу эса мактаб ўқувчиларининг жисмоний тарбия комплекс программасини амалга оширишга ҳалал бермоқда. Атеистик тарбия ҳам қайта кўриб чиқишни ва норасмий муносабатни талаб этади.

Агар биз, катталар ўқувчиларнинг жамоатчи ва ташаббускор ташкилотларига кўпроқ ишонганимизда ва муҳими, уларга фаол ёрдам берганимизда, уларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаганимизда тарбиявий ишдаги нуқсонларимиз анча камроқ бўлур эди.

Ўқувчилар коллективларини жипслаштириш, мактаб ўқувчиларининг шахсий қобилиятларини ривожлантириш, уларнинг фаолият турли соҳаларидаги қизиқишларини қондиришга мактабдан ташқари муассасалар хизмат қилиши керак. Аммо бу йўналишда ўтган уч йил мобайнида жуда кам иш қилинди. Бор-йўғи учта мактабдан ташқари муассаса қурилди.

Ўқув-тарбия жараёнидаги камчиликлар ҳақида гапирганда, (бу камчиликларни бартараф этиш халқ маорифи ходимларидан қўшимча куч-ғайрат сарфлашни талаб этади) ноқулай омиллар тўғрисида индамасдан ўтиб кетиш мумкин эмас, бундай ноқулай омилларни бартараф этиш фақат маориф ходимларигагина боғлиқ эмас. Бу — ўқувчиларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб этишдаги тартибни бузишлардир. Жойлардаги раҳбарлар, айниқса район бўғинидаги раҳбарлар йил сайин ўқувчиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш учун ижозат берилган муддатларни ўзбошимчалик билан чўзмоқдалар. Бундай ўзбошимчалик Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Жиззах, Сирдарё, Қашқадарё, Фарғона ва Хоразм областларининг бир қанча район ва шаҳарларида ўтган йили кузида содир бўлди.

Ўйлаймизки, эндиликда мактаб ўқувчилари ва студентларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб этишдаги жиддий қоида бузишларга ишончли ғов қўйилади.

Ижтимоий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган меҳнатга лаёқатли аҳолини ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш вазифаси ва республикадаги корхоналарнинг кўп сменали ишга ўтаётганлиги янги қурилиш эвазига мактабгача тарбия муассасалари тармоғини ҳар томонлама ривожлантиришни янада зарур қилиб қўймоқда. Халқ депутатлари маҳаллий Советлари, министрликлар ва идоралар мактабгача тарбия муассасалари қурилишига ўз муносабатларини қайта кўриб чиқишлари лозим, акс ҳолда план барбод бўлади.

Республикадаги энг асосий вазифа — ўқитувчилар тайёрлашнинг юксак сифатини таъминлаш вазифаси ҳал қилинмаган. Бу, аввало, педагогика ўқув юртларида таълим-тарбия жараёни даражасининг етарли эмаслиги, студентлар мустақил ишининг самарали формаларининг қўлланилиши ниҳоятда чекланганлиги, ижодий изланиш ва тафаккурни ривожлантиришга ёрдам бермайдиган семинар машғулотларининг бир қолипда эскича ўтказилиши билан изоҳланади.

Ўқитувчилар, мураббийлар, бош пионервожатийларни аттестациядан ўтказиш педагогик меҳнат обрў-эътиборини кўтаришнинг муҳим воситаси ва профессионал даражани оширишнинг омили бўлиши керак, аммо аттестация бу вазифани ҳали тўла бажараётгани йўқ.

Маҳаллий партия органлари халқ маорифи органларидаги турли бўғинларда раҳбарлик лавозимларида ишлашга кўпинча ҳали ҳам мактабдан нарида бўлган, 10—15 йил ва ҳатто бундан ҳам кўпроқ муддат ичида халқ маорифи системасида ишламаган кишиларни тавсия этмоқдалар. Эндиликда мактаб иши мазмунига қўйилаётган талаблар бутунлай бошқача, ҳатто бундан уч йил илгаригидагига нисбатан ҳам бутунлай бошқача эканлигини, шу боисдан кадрлар танлаш ҳам бошқача бўлиши лозимлигини жойларда тушуниб олишларини истар эдик.

Халқ маорифи муассасалари ҳаётини ҳар томонлама демократлаштиришга ёрдам бериш зарур. Республикада раҳбарларни сайлаб қўйиш борасида дастлабки қадамлар қўйилди. «Юқоридан бўладиган назорат» қанчалик муҳим бўлмасин, демократлаштириш шароитида «қуйидан бўладиган назорат» даражаси ва самарасини ошириш принципиал аҳамиятга эга бўлади. Аввало, педагогика коллективи мактаб, раҳбари ишининг даражасига чинакамига баҳо бериши ва ўз вақтида қайта қуришга таъсир ўтказиши мумкин.

Халқ маорифи бўлимлари ва бошқа муассасалар ишидаги кўп нуқсонлар ҳозиргача ҳам Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги марказий аппарати ишининг самараси пастлиги оқибатидир. Министрликнинг ташкилотчилик иши жойлардаги халқ маорифи органларига кўрсатаётган амалий ёрдами ўсиб бораётган талабларга жавоб бермайди.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси Р. Ҳ. Жўраев ўз докладида КПСС XXVII съезди, умумий таълим ва ҳунар мактаби ислоҳоти талаблари асосида ишчилар синфи ёш ўринбосарларини тайёрлашни янада такомиллаштириш борасида ҳунар-техника таълими системасининг вазифалари тўғрисида гапирди.

Мамлакатда амалга оширилаётган умумий таълим ва ҳунар мактабининг ислоҳоти малакали ишчи кадрларни планли тарзда тайёрлаш, ёшларнинг ялпи ҳунар таълимига ўтишда бу тайёргарликнинг ролини оширишда асосий форма бўлган ҳунар-техника таълими системасини ривожлантиришда янги босқич бўлишини тақозо этади. Республикада ҳунар-техника билим юртларининг ўқув-моддий базаси, инженер-педагог кадрлар составини бирмунча мустаҳкамланганлигини айтиб ўтиш керак. Ўқувчиларнинг зеҳни ва мустақиллигини оширишга қаратилган ўқитиш ва тарбия мазмунида, методларида, ўқув-тарбия формаларини ташкил этишда расмиятчиликка барҳам бериш учун муайян иш қилинмоқда.

Иши ҳар қанча маъқуллашга ва эътиборга лойиқ бўлган ҳунар-техника билим юртлари бор. Тошкентдаги 11- ва 22-, Тошкент областидаги 12- ва 29-, Фарғона областидаги 1- ва 4-, Наманган областидаги 7- ва 13- ўрта ҳунар-техника билим юртлари шулар жумласидандир. Бу билим юртларида ўқувчиларни қабул қилиш соҳасида, машғулотларга мунтазам қатнашда проблемалар йўқ. Ўқиш қизиқарли ташкил этилмоқда, ўқувчиларнинг дам олиши яхши уюштирилмоқда. Мазкур билим юртлари ва бошқа бир қанча ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқаётган йигит-қизлар ишлаб чиқаришда яхши ишламоқдалар. Вазифа шундан иборатки, бундан буён ана шундай билим юртлари кўпроқ бўлсин, ҳар бир базавий корхона ўзининг бугунги муваффақиятларини ва энг асосийси, келгуси муваффақиятларини ҳамма ерда ҳунар-техника таълими билан боғлайдиган бўлсин.

Докладда камчилик ва нуқсонларга катта эътибор берилди. Масалан, Ўзбекистон ССР Госплани ишчи кадрлар тайёрлашни халқ хўжалигининг амалдаги эҳтиёжларини инобатга олмай, эришилган даражага қараб, ошириб планлаштиради. Бу бошқа сабаблар билан бир қаторда республикада зарур ўқув-моддий базаси бўлмаган, инженер-педагог ходимлари етишмаган анчагина ҳунар-техника билим юртларининг очилишига олиб келди. Турли касбдаги ишчи кадрлар тайёрлашда ҳам такрорийликка барҳам берилмаган.

Ҳунар-техника таълими системасида малакали ишчи кадрлар тайёрлаш мақсадида, бундай кадрларни эҳтиёжни қатъиян инобатга олиб, 1988 йилдан бошлаб базавий корхоналар билан ҳунар-техника билим юртлари ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг шартномавий негизига кўчиш кўзда тутилмоқда. Бундай шартномавий негиз иккала томоннинг масъулиятини назарда тутган бўлиб, корхона ва хўжаликлардан турли касблардаги малакали кадрлар тайёрлаш тўғрисидаги сўровнинг асосланган бўлишини, ҳунар-техника билим юртларидан эса ана шу сўровларнинг сон ва сифат жиҳатидан аниқ-пухта бажарилишини назарда тутади, дейилди докладда.

Мактаб ва ҳунар-техника билим юртида ўқитиш мазмунининг давомийлиги инобатга олиниб, ўқув юртлари коллективларининг ижодий алоқалари орқали педагогларнинг бой тажрибаси баҳам кўрилиши керак. Бу соҳада бошқа йўл ҳам бор. Бу — ўрта ҳунар-техника билим юртларига энг яхши ўқитувчиларни юбориш йўлидир. Шунингдек, ҳунар-техника таълими ўқув юртларига Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти, ўқитувчилар малакасини ошириш область институтлари методик ёрдам кўрсатишлари мумкин.

Республикада маҳаллий миллатга мансуб бўлган кишилардан саноат, қурилиш учун малакали ишчилар кам тайёрланмоқда, ваҳолонки худди ана шу тармоқларда ишчи кадрлар ниҳоятда етишмай турибди. Бу муаммони ҳал этишнинг йўлларидан бири Россия Федерацияси, Украина ва Белоруссиянинг йирик саноат марказларидаги ҳунар-техника билим юртларида ишчи кадрлар тайёрлашдир. 1987 йилда қардош республикаларга таълим олиш учун 6250 йигит-қизни жўнатиш мўлжалланмоқда.

Бу муаммони ҳал этишнинг бошқа бир йўли — аниқ мақсадни кўзлаб касбга йўналтириш ишини кучайтириш, мактаб ўқувчиларини ҳунар-техника билим юртларидаги турли тўгараклар ва секцияларга жалб этиш, мактабни битириб чиқаётган ёшлар ўртасида ишчи касбларини пропаганда қилишни яхшилашдир. Масалан, Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги қурилиш кадрлари тайёрлашга мўлжалланган ҳунар-техника билим юртларидаги ўқувчиларнинг тенг ярми маҳаллий миллатга мансуб кишилардир.

Ўқувчиларимиз билими етарли даражада бўлмагани учун бизни адолатли танқид қилмоқдалар. Аммо шу нарса сир эмаски, одатда ҳунар-техника билим юртларига 8-синфни дуруст ўзлаштирмай битирган ўқувчилар кирмоқда. Навоий областидаги ҳунар-техника билим юртларидагина ўтказилган таҳлил шундан далолат бермоқдаки. 1986 йилдаги қабул вақтида математикадан контрол иш ёзган 2389 ўқувчининг 67 процентига 2 баҳо қўйилган.

Ишчи кадрларнинг ёш ўринбосарлари тайёрланаётган ҳунар-техника билим юртларига ниҳоятда интизомли, фанларни яхши ўзлаштираётган ўқувчилар жўнатилиши керак.

Мактаб ислоҳоти талаблари асосида ҳунар-техника таълими ўқув юртларидаги ўқув-тарбия жараёнини ташкил этиш масалаларига доимо ва қунт билан эътибор бериш лозим. Ҳозирча ҳунар-техника таълими соҳасидаги қайта қуриш давр талабларидан ниҳоятда орқада қолмоқда. Бунинг сабаби шундаки, маҳаллий бошқармаларнинг айрим раҳбарлари, ҳунар-техника билим юртларининг кўпгина директорлари суст ишламоқдалар. Дуруст ташаббус кўрсатмаяптилар.

Давр ҳунар мактабини қайта қуриш суръатларини жадаллаштиришни талаб этмоқда. Эскилик билан янгилик ўртасидаги курашга, «умрини» яшаб бўлган анъаналарни бартараф этишга, янги йўлларни қидиришга дадиллик билан киришиш керак.

Ҳунар-техника таълими органлари ва ўқув юртларининг ишини қайта қуриш, халқ хўжалиги тармоқларида янги техника ва технологияни жорий этиш, маҳсулот сифатига талабни оширишни назарда тутиб малакали ишчи кадрлар тайёрлаш мақсадида республикадаги 9 маҳаллий бошқарма ва 28 та ўрта ҳунар-техника билим юрти базасида 1987—1988 ўқув йилида ҳунар-техника билим юртлари фаолиятининг турли йўналишлари бўйича экспериментлар бошлаш режалаштириб қўйилган, бу фаолият жумласига ўқув-тарбия жараёни, молия-хўжалик фаолияти, базавий корхоналар билан ўзаро муносабат, ота-оналар билан ишлашни ташкил этиш ва бошқалар киради. Масалан, Тошкент шаҳридаги 36-ўрта ҳунар-техника билим юрти базасида ўзгарувчан автоматлаштирилган ишлаб чиқаришларни бошқара оладиган кенг профилдаги ишчилар тайёрлашни амалга ошириш кўзда тутилмоқда, бунинг учун ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига хўжалик ҳисоби элементлари ҳам жорий этилади.

Ҳунар-техника таълими Тошкент шаҳар бошқармаси базасида буюртмачи корхоналар билан шартномавий муносабатлардан фойдаланиб, ўрта ҳунар-техника билим юртларида малакали кадрларни тармоқлараро тайёрлаш ташкил этилади. Бу ҳунар-техника билим юртларида кадрлар тайёрлаш ва уни битириб чиқувчиларни тақсимлаш масалаларида шаҳар бошқармасининг ҳуқуқларини кенгайтириш имконини беради.

Ҳунар-техника таълими ислоҳотида, системамиздаги қайта қуриш жараёнида янги муаммолар ва қийинчиликлар келиб чиқмоқда. Булар орасида 2-жадвални йўлга қўйиш, малакали ишчиларни ўқитишнинг сифатини ошириш, рус тилини ўрганишни яхшилаш, ҳунар-техника билим юртлари ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш масалалари ва бошқа кўп масалалар бор.

Умумий таълим ва ҳунар мактаби ислоҳотининг асосий йўналишлари бизнинг бош стратегик йўлимиздир. Ислоҳотни амалга ошириш йўлида қилинган барча ишларга биз катта ишнинг бошланиши, деб қарашимиз керак. Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишониб топширилган кишилар ҳозир эришилган ютуқларга амалий баҳо бериб янгича, виждонан, ижодий, келажакни кўзлаб ва бутун куч-ғайратларни сарфлаб ишлашлари лозим, деди докладчи.

Шундан кейин докладлар юзасидан музокаралар бошланди.

Съездда СССР маориф министрининг биринчи ўринбосари А. А. Коробейников нутқ сўзлади.

Съезд ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, П. В. Догонкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, Р. Н. Нишонов, В. И. Огарок, К. С. Саликов, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Х. А. Алимова, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

Съезд ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. И. Пономарев қатнашмоқда.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ)

СССР ЛЕНИН ВА ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТЛАРИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида СССР Ленин ва Давлат мукофотлари комитети ҳамда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида СССР Ленин ва Давлат мукофотлари комитети маълум қиладики, 1988 йилги Ленин мукофотларини олиш учун ишлар 1987 йилнинг 1 октябрига қадар қабул қилинади. Илмий асарлар, адабиёт, санъат ва архитектура асарлари 1986 йилнинг 1 октябрига қадар эълон қилинган (бажарилган, бунёд этилган) бўлиши, техника соҳасидаги ишлар халқ хўжалигига жорий этилган бўлиши керак.

1988 йилги СССР Давлат мукофотлари олиш учун ишлар 1987 йилнинг 1 декабрига қадар қабул қилинади. 1986 йилнинг 1 декабрига қадар илмий ишлар эълон қилинган, архитектура ишлари бунёд этилган, техника соҳасидаги ишлар халқ хўжалигига жорий этилган бўлиши керак. Адабиёт ва санъат асарлари шу йилнинг 1 июнидан кечиктирилмай эълон қилинган (ижро этилган) бўлиши керак.

Ишларни тавсия этиш ва расмийлаштириш билан боғлиқ бўлган барча масалалар хусусида қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин:

Фан ва техника соҳасида СССР Ленин ва Давлат мукофотлари комитетига — 125047, Москва, 3-Тверская-ямская кўчаси, 46, телефонлар 250-38-08, 250-19-47, 250-37-14;

Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида СССР Ленин ва Давлат мукофотлари комитетига — 101414, Москва, ГСП-4, Неглинная кўчаси, 15, телефонлар — 923-44-67, 923-62-47.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

14 май куни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда республика Давлат агросаноат комитетининг 1986 йилги хўжалик-молия фаолияти якунлари кўриб чиқилди. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, республика агросаноат комитети, унинг жойлардаги органлари ишида муайян ижобий силжишлар намоён бўлиб қолди. Ҳисобот даврида давлатга ингичка толали пахта, картошка, узум, сут сотиш планлари бажарилди, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планлари адо этилди.

Шу билан бирга қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига ва озиқ-овқат саноатига раҳбарлик қилишда тегишлича бурилиш бўлмаганлиги қайд этиб ўтилди. Шу тармоқларнинг раҳбарлари И. Қ. Қурбонов, В. И. Антонов, Т. Н. Набиев ўртоқлар вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан самарали фойдаланилишини ва фан-техника тараққиёти жадаллаштирилишини шу пайтгача таъминламадилар, хўжалик юритиш иқтисодий механизмини такомиллаштиришга тегишлича эътибор бермаяптилар.

Комитет коллегияси, унинг бош бошқармалари область агросаноат комитетлари ва район агросаноат бирлашмаларининг фаолиятига чуқур кириб бормаяптилар, иқтисодий бошқариш методларини ўзлаштириш ва амалда қўлланишда уларга етарлича ёрдам бермаяптилар, давлат, план ва молия интизоми бузилаётганлиги учун колхоз ва совхозларнинг, ўзларига қарашли корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанлик қилмаяптилар. Конкрет ташкилотчилик иши ўрнига ҳамон кўпинча мажлисбозлик, қоғозбозлик қилинмоқда.

Қишлоқ хўжалик экинлари парвариши агротехникасини, алмашлаб экиш ўзлаштирилишини ҳамда интенсив технологиялар жорий этилишини қўпол равишда бузиш, ер-сув ресурсларидан норационал фойдаланиш натижасида деҳқончилик маҳсулоти барча турларини етиштириш планларини бажариш барбод этилди, пахта, каноп, тамаки, дон ва полиз экинларининг ялпи ҳосили 1985 йилга нисбатан камайди. Чорвачиликни ривожлантиришда туб бурилиш содир бўлгани йўқ. Хўжаликларнинг 40 проценти давлатга чорва ва парранда сотиш, 34 проценти сут сотиш планини бажармади.

Саноат корхоналарининг ишида жиддий силжишлар йўқ, шундай корхоналарнинг 51 таси товар маҳсулот ишлаб чиқариш, 101 таси шартномалар асосида маҳсулот етказиб беришни ҳисобга олганда реализация топшириқларини уддалай олмади. Асосий фондларни ишга тушириш плани атиги 84 процент бажарилди, кўпгина объектлар, айниқса, социал-маданий ва маиший объектлар жиддий камчиликлари билан фойдаланишга топширилмоқда. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш планлари барбод этилди.

Қўшиб ёзиш ва кўзбўямачилик фактлари ҳамон мавжуд. Социалистик мулкнинг ҳамма жойда сақланиши таъминланмаяпти. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда янглишиш ва хатоларга йўл қўйилмоқда. Хўжалик ва молия фаолиятидаги жиддий камчиликлар колхоз ва совхозларда маҳсулот таннархини қимматлаштиришга, фойда олиш плани бажарилмаслигига, кўплаб хўжаликлар, корхоналар ва ташкилотларнинг зарар кўриб ишлашига, ўз оборот маблағларида катта миқдорда етишмаслик ҳосил бўлиб қолишга ва оғир молиявий аҳволга олиб келди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиуми Давлат агросаноат комитетининг 1986 йилда республика агросаноат комплексидаги хўжалик ва молиявий фаолиятига раҳбарлик соҳасидаги ишини қониқарсиз, деб топди. Камчиликларга йўл қўйганликлари, ўзлари бошқараётган тармоқларда хўжалик механизмини секинлик билан қайта қураётганликлари учун И. Қ. Қурбонов, В. И. Антонов, Т. Н. Набиев ўртоқларга виговор эълон қилинди. Улар ўзларига ишониб топширилган соҳалардаги ишларнинг аҳволи 1987 йил якунларига кўра, ўнглаб олинмаган тақдирда лавозимларингизга мос келиш-келмаслигингиз тўғрисидаги масала қўйилади, деб огоҳлантирилдилар.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг коллегиясига КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми талаблари асосида иш услуби ва методларини тубдан қайта қуриш, жиддий камчиликларни бартараф этиш ҳамда 1987 йилги план топшириқларини сўзсиз бажаришга қаратилган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш туб масалаларини ҳал этиш юзасидан иқтисодий, ташкилий ва техникавий тадбирлар комплексини амалга ошириш топширилди. Моддий, меҳнат ва молиявий ресурсларни ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг бош йўналишларига — интенсив технологияларни жорий этиш кўламларини кенгайтиришга, алмашлаб экишни ўзлаштиришга, чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашга, селекция ва уруғчиликни такомиллаштиришга, чорва ва парранда наслини яхшилашга қаратиш зарур. Меҳнатни ташкил этишнинг пудрат формаларини, меҳнатнинг пировард натижаларига қараб ҳақ тўлаш ва рағбатлантиришни жорий этиш, чинакам хўжалик ҳисобини ўзлаштириш, барча хўжаликлар, корхоналар ва ташкилотларнинг рентабелли ишлашини таъминлаш юзасидан амалий чоралар кўриш керак. Республика Молия министрлигига, Ўзбекистон Давлат банкига, Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасига Давлат агросаноат комитетининг қишлоқ хўжалик, саноат корхоналари ҳамда қурилиш ташкилотлари ўз оборот маблағларидан, бюджет маблағлари, кредитлардан ва нақд пулдан тўғри фойдаланишлари, учет ва ҳисоботларнинг аҳволи устидан контролликни кучайтириш топширилди. Молия интизомини бузиш, ҳисобот маълумотларини бузиб кўрсатиш ҳолларининг пайи қатъиян қирқилсин, бунга айбдор бўлган шахслар эса қаттиқ жавобгарликка тортилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиуми Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри ўртоқ Қ. С. Сапаевнинг республикада мелиоратив системалардан фойдаланишнинг илмий-техникавий даражасини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисидаги ҳисоботини тинглаб, тармоқда илмий-тадқиқот, лойиҳа ва тажриба-конструкторлик ишларини мувофиқлаштиришнинг аниқ системаси йўқлигини қайд этиб ўтди. Илмий ишланмалар ниҳоятда секинлик билан жорий этилмоқда, кейинги икки йил ичида тугалланган темаларнинг 42 проценти рўёбга чиқарилмай қолди. Гидромелиорация системаларини такомиллаштириш ва улардан фойдаланиш даражасини ошириш, хўжалик фаолияти ва меҳнатга ҳақ тўлаш янги формаларини, ерларни қайта тузиш ва сув хўжалиги объектларини реконструкциялаш самарадорлигини ўрганиш борасидаги ишлар суст олиб борилмоқда. Мутахассисларнинг малака савияси замонавий машина-ускуналарни оқилона ишлатиш, ишлаб чиқаришда фан-техника тараққиёти ютуқларидан актив фойдаланиш имконини бермаяпти. Президиум министр Қ. С. Сапаев, унинг ўринбосарлари Д. И. Афонин, М. Ҳ. Ҳамидов ўртоқларнинг зиммасига қайд этиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш, мелиорация системаларидан фойдаланишга фан ва техника ютуқларини жорий этишни жадаллаштириш юзасидан белгиланган чора-тадбирлар амалга оширилиши устидан назоратнинг таъсирчанлигини кескин кучайтириш вазифасини юклади.

Президиум мажлисида бошқа бир қанча масалалар, шу жумладан, ноннинг янги турларини ёпишни янада кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш ҳамда шундай янги, сифатли нонлар савдосини ташкил этиш соҳасидаги ишларнинг аҳволи тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Госпланининг, республикадаги бир қанча министрликлар ва идораларнинг сайловчилар депутатларга берган наказлар қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Нормурод Чориевич НОРҚОБИЛОВ

Сурхондарё область Гагарин район партия комитетининг биринчи секретари Нормурод Чориевич Норқобилов узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 1987 йил 15 май куни вафот этди.

Моҳир раҳбар, принципиал коммунист, ҳалол ва камтар меҳнатчи ҳаётдан кўз юмди.

Н. Ч. Норқобилов 1939 йил 5 майда Шўрчи районидаги Оҳунбобоев номли колхозда колхозчи оиласида туғилди. Тошкент қишлоқ хўжалик институтини тамомлагандан кейин агроном, Шўрчи район комсомол комитетининг биринчи секретари, «Ленинобод» колхозининг раиси, Ленин йўли районидаги Ленин номли совхоз директори бўлиб ишлади. У 1980 йилда Термиз район, 1985 йилда эса Гагарин район партия комитетларининг биринчи секретари этиб сайланди.

У қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга, район партия ташкилотининг ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишларини кучайтириш ва такомиллаштиришга кўп куч ва ғайрат сарфлади. Катта ташкилотчилик қобилияти, билимдонлик, талабчанлик ва меҳрибонлик унга хос фазилатлар эди. Мана шу фазилатлар уни район коммунистларининг, меҳнаткашларининг, уни билган ва у билан бирга ишлаган барча кишиларнинг самимий иззат-ҳурматига сазовор этди.

Нормурод Чориевич Норқобилов Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати эди, бир неча марта Сурхондарё область партия комитетининг аъзоси этиб сайланган эди.

Партия ва ҳукумат Н. Ч. Норқобиловнинг меҳнатдаги хизматларига юксак баҳо бердилар. У Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, медаль билан мукофотланган эди.

Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди — Нормурод Чориевич Норқобиловнинг порлоқ хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

И. Б. Усмонхўжаев, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, Р. Н. Нишонов, В. И. Огарок, Н. И. Попов, К. Саликов, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. А. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Ҳайдуров, С. Мамарасулов, Ҳ. Э. Бердиев, Г. П. Стешенко, М. Зоиров, П. Худоёров, Ж. Мамадалиев.

ЛЕНИНЧАСИГА, КОММУНИСТЧАСИГА ЯШАЙЛИК ВА ИШЛАЙЛИК

(Давоми. Боши биринчи бетда).

корхонасидан бири шартномавий мажбуриятларини бузди, 100 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот етказиб берилмай қолди, маҳсулот турлари ва сифати юзасидан белгиланган план бажарилмади. Бир қанча корхоналарда жорий этилган давлат қабули кўпгина камчиликлар ва муаммоларни ошкор қилиб қўйди, бу камчилик ва муаммолар зудлик билан ҳал қилиниши керак. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,4 процент пасайди. Асосий фондларни ишга тушириш плани барбод бўлди. Қишлоқ хўжалигида катта камчиликлар бор. Аҳоли савдо ва умумий овқатланиш соҳасининг, маъмурий хизматларнинг ишига нисбатан ҳақли равишда таъналар қилмоқда.

Ленинчасига, коммунистчасига яшаш ва ишлаш — партия қарорларини бажариш учун ҳужумкорлик билан курашиш, социал-иқтисодий тараққиётнинг барча жабҳаларида жадаллаштиришнинг самарали йўлларини доимий равишда излашдир, деб мунозараларда таъкидлаб ўтилди. Ҳар бир граждан ва биринчи навбатда коммунист бюрократизмнинг, дабдабабозлик, порахўрлик, коммунистликдан кеккайишнинг ҳар қандай кўринишларига муросасиз бўлиши керак. Завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда, ҳар бир район ва областда илғор коллективлар — ишлаб чиқариш қувватларидан, материал ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, уюшқоқлик ва жуда қаттиқ интизом ҳисобига камроқ чиқим қилиб ишлаб чиқариш ҳажмини энг кўп даражада оширишга эришаётган бригадалар, сменалар, корхоналарнинг тажрибасини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш зарур.

Ягона сиёсий кун давомида Ленин васиятларини турмушда рўёбга чиқариш юксак сиёсий ҳушёрликни, миллий маҳдудлик, маҳаллийчиликни, тайёрга айёрлик кайфиятларини тарғиб қилиш ва намоён этиш йўлидаги ҳар қандай уринишларнинг пайини қатъият билан қирқиб ташлашни талаб қилиши таъкидлаб ўтилди. Диний сарқитларга қарши янада қатъият билан курашиш зарур.

Жадал олға силжимоқ учун инсон омилини тўла-тўкис ишга солиш, демократияни ҳар томонлама ривожлантириш, ҳар бир кишининг коллективлар ишлаб чиқариш фаолиятини бошқаришда қатнашиши учун кенг ва реал имконият бериш муҳимдир. Ижтимоий турмушнинг демократик негизларини кенгайтиришда маҳаллий Советларга биринчи даражали роль ажратиб берилмоқда, маҳаллий Советларга бўлажак сайлов уларнинг фаолиятини тубдан қайта қуриш белгиси остида ўтиши, сайловчиларнинг ҳақиқий хоҳиш-иродасини ифодалаши керак. Касаба союз, комсомол ташкилотлари ўз ишларини такомиллаштиришлари зарур. Ҳар бир киши умумий меҳнатдаги ўз ўрнини, қайта қуришда, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига тайёргарлик кўришда фаолроқ қатнашиш имкониятларини қайта-қайта пухта ўйлаб, белгилаб олиши лозим.

Ягона сиёсий кундаги учрашувларнинг қатнашчилари ҳузурида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

● ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»— «ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Партия турмуши» — «Партийная жизнь» журналининг май сони босмадан чиқди.

Журналда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумининг материаллари: информацион билдириш, «КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг қайта қуришни жадаллаштириш ҳамда кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш соҳасидаги вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаевнинг доклади, музокарада сўзга чиққан кишиларнинг нутқлари, пленум қарори эълон қилинган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлислари ҳақидаги хабарлар босилган.

«Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги олдидан» рубрикаси остида «Ленинча интернационализм ғоялари амалда», «Қайта қуришни зарбдор меҳнат билан жадаллаштирамиз», «Партия ғояларининг оташин пропагандисти», «Халқ хизматига бағишланган умр» сарлавҳали мақолалар эълон қилинган.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони генерал-полковник Н. И. Поповнинг «Халқлар дўстлиги билан кучлимиз» сарлавҳали мақоласи Улуғ Ғалабанинг 42 йиллигига бағишланган.

(ЎзТАГ).

ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК, ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК УЧУН

Жаҳон Тинчлик кенгашининг даъватига биноан ўтказилган Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик учун урушга қарши ҳаракат ҳафталигида Ўзбекистон меҳнаткашлари фаол қатнашдилар.

Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида, саноат корхоналарида, муассасалар ва ташкилотларда, колхозлар ва совхозларда урушга қарши кўп кишилик митинглар, намойишлар, тинчлик ва хотира вахталари ўтказилди. Тинчликпарварлик тадбирларида икки миллиондан ортиқ киши қатнашди.

Митингларнинг иштирокчилари империалистик давлатлар ядровий қуролланиш пойгасини авж олдираётганлигига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилиқ билдирдилар. Нотиқлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинчликсеварлик сиёсатини, СССРнинг Европадаги ўртача олислик ракеталарини тугатишга қаратилган янги ташаббусларини қизғин маъқуллаётганликларини айтдилар. Нутқларда Ўзбекистон меҳнаткашлари зарбдор меҳнат билан тинчлик ишини мустаҳкамлаш, КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш иштиёқида ҳаракат қилаётганлари таъкидлаб ўтилди.

«Халқларнинг тинчликка даъвати» остига юз минглаб киши имзо чекди. Имзо тўплаш давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

ТАЪМИНОТ СИСТЕМАСИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛСИН

САМАРҚАНД, 15 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда якунланган семинар-кенгашда КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорлари асосида таъминот органлари ишини қайта қуриш масалалари муҳокама қилинди. Кенгаш ишида Ўрта Осиё ва Закавказье республикалари ҳамда Қозоғистоннинг моддий-техника таъминоти мутахассислари иштирок этдилар. Семинарда тармоқда қайта қуриш жараёни суст бораётгани, қайта қуриш учун билимли, юксак малакали мутахассислар лозимлиги таъкидланди. Шу йўналишда мавжуд бўлган камчиликларни бартараф этиш тадбирлари белгиланди.

Семинар-кенгашда СССР Госснаби раисининг ўринбосари Н. В. Ермаков нутқ сўзлади.

ЧОРВА ОЗУҚАСИ ЖАМҒАРИШДА ҒАНИМАТ ДАМЛАРНИ БОЙ БЕРМАЙЛИК!

●

Бу йилги об-ҳаво чорвадорлар учун қулай келди. Яйловларда майсалар гуркираб ўсаётир. Ғузор районидаги «Ғузор» давлат наслчилик заводи ишчилари бу йил ем-хашак тайёрлаш топшириғини ошириб бажаришдек социалистик мажбурият асосида ишламоқдалар. Қашқадарё областидаги энг йирик қоракўлчилик хўжаликларидан бири саналган бу ерда айни кунларда ўрим-йиғим қизғин олиб борилмоқда.

Наслчилик заводида 6 та махсус комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этилган. Областда биринчи бўлиб ўрим-йиғимга киришган механизаторлар кунлик топшириқларини ошириб бажармоқдалар. Хўжаликда бу йил 12 минг тонна пичан тайёрлаш учун курашилмоқда.

Суратда: озуқачилик бригадасининг илғор механизатори Эргаш Маматов. Пастда эса дағал хашак жамғариш пайти тасвирланган.

Ш. Шаропов фотолари (ЎзТАГ).

●

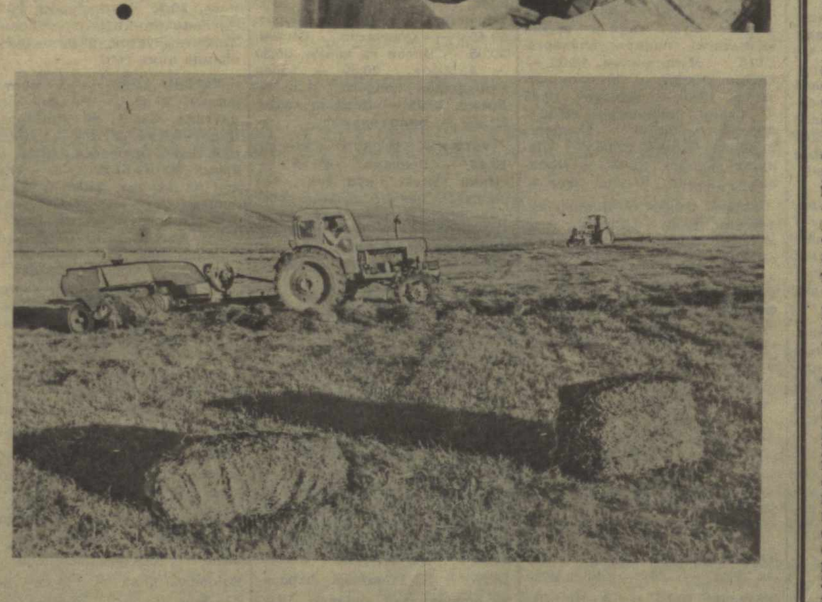

СИЛОС МЎЛ БЎЛАДИ

Пайариқ районидаги Димитров номли совхоз деҳқонлари бу йил 67 гектар ерга дон учун, 53 гектар майдонга эса силосбоп маккажўхори экишган. Ҳозир пайкалларда ўсимлик парвариши намунали олиб бориляпти.

Хўжаликнинг «Маданият» бўлимидаги А. Турсунов бошлиқ бригада аъзолари дала ишларида пешқадам. Бригада бу йил 37 гектар майдондаги «дала маликаси» ва 18 гектар ердаги бедазордан ҳар қачонгидан юқори ҳосил етиштиришга сўз беришган. Механизаторлар Азамат Қиличев, Рустам Тешабоевлар экинларга сифатли ишлов беришяпти.

А. ЭШҚУВВАТОВ, Р. ЭШОНҚУЛОВА,
Самарқанд области.

Суръат ҳам соз, сифат ҳам

РЕПОРТАЖ

Боёвут районидаги Пушкин номли совхознинг 4-сут-товар фермаси озуқа сақланадиган майдонида иш қизғин. Бу ерга беда пичани ва сенаж ташиётган транспорт тракторлари тўхтовсиз келиб турибди. Ёш, чаққон йигит эпчиллик билан тележкаларни тарозидан ўтказмоқда. Совхоз бош зоотехниги, республикада хизмат кўрсатган чорвадор Зиёдулла Бегматовни сенаж бостирилаётган ҳандак олдида учратдик.

— Бу йил 5920 тонна дағал хашак жамғарамиз, — дейди З. Бегматов. — Шундан 2970 тоннасини беда пичани ташкил қилади. Совхозимизда жами 1002 гектар бедазор мавжуд. Шундан 572 гектари эски, 430 гектари эса янги беда ҳисобланади. Айни пайтда ўримни эски бедазорда олиб боряпмиз. Кунига 70 гектар беда ўрилмоқда. Шу кунгача 400 гектар бедазорда ўримни тугалладик.

— Ўрим қандай ташкил қилинган?

— Беда ўрим-йиғимида учта группа иштирок этяпти. Биринчи группа ўрим билан, иккинчи группа ўрилган бедани майдалаб прицепларга юклаш билан билан шуғулланмоқда. Учинчи группа эса озуқани ташиш ва қабул қилиш билан машғул бўлмоқда. Ишнинг бундай ташкил этилиши юқори суръат ва сифатни таъминлаётир. Ўрим-йиғимда 4 та «Е-302» ва «Е-28» механизмлари, 15 та транспорт трактори, 30 та тележка ва бошқа техника воситалари тўла қувватда ишлатилмоқда.

— Сигирларга кўк ўт берила бошлангандан сўнг сут миқдорида ўзгариш бўляптими?

— Қорамолларни апрель ойидан бошлаб кўк ўт билан боқяпмиз. Тўйимли озуқанинг самарасини мана бу рақамлардан билса бўлади: ўтган йили шу даврда кунига 5000 килограмм сут тайёрланган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 5874 килограммга тўғри келмоқда. Ҳар бош сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори 9—10 килограммни, ёғлилик даражаси 3,8 процентни ташкил этмоқда. Ҳозиргача ўтган йилнинг шу давридаги натижадан бир неча ўн тонна кўп сут тайёрланди. Чорвадорларимиз қўлга киритаётган бу ютуқларда албатта, озуқа рационининг тўйимли, витаминга бой бўлаётганлиги асосий роль ўйнамоқда. Ҳозиргача беда уни учун 100 тонна беда пичан тайёрладик. Аллақачон «ОВМ» механизмини ишга туширдик, яъни витаминли ун тайёрлашни ҳам бошлаб юбордик. Бу йил 500 тонна ана шундай тўйимли озуқа тайёрлаймиз. Шунингдек, кунига 100 тонна кўк ўт тайёрланиб, молларга едирилмоқда. Бедани кўк массага ўриш эрталаб ва кечқурун амалга оширилмоқда.

— Озуқа сифатини аниқлашда нималар ҳисобга олинмоқда?

— Бу йил ҳамма жойда жамғариладиган ем-хашакка унинг озуқа бирлигига қараб баҳо қўйилади. Озуқа бирлиги эса агрохимия лабораторияларида аниқланади. Авваллари бедачилик бригадаларига озуқанинг миқдорига қараб пул тўланарди. Эндиликда бу борада озуқа бирлиги ҳисобга олинади. Озуқа бирлиги беда пичани, сенаж ёки силос таркибидаги витаминлар, фойдали элементларнинг кўплигига қараб белгиланади. Бундай озуқа жамғариш учун эса экинлар парвариши юқори агротехника даражасида олиб борилиши керак. Совхозимиз озуқакорлари парваришда айнан ана шундай йўл тутишмоқда.

Дарҳақиқат, совхоз озуқачилик бригадалари коллективларининг тадбиркорлик билан иш юритаётганликлари беданинг биринчи ўримиданоқ сезилмоқда. Айрим бригадаларда дастлабки ўримданоқ гектаридан 50 центнер қуруқ беда пичани олинмоқда. Абдуғани Дониёров бошлиқ бедачилик бригадасида ўрим конвейери бир маромда давом этаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Бригада бедазорида 3 та ўрим агрегати ишлатилмоқда. Агрегатларни тажрибали механизаторлар Рустам Селеметов, Рустам Ғафуров ва Рифат Яҳёевлар бошқаришмоқда. Бригаданинг 110 гектар бедазори бор. Азамат механизаторлар кунига 25—30 гектар бедани ўришмоқда.

Худойназар Холиқназаров бошлиқ бригада коллективи 40 гектар ерга жавдар ва бедани аралаш ҳолда экκандилар. Тадбиркорлик билан олиб борилган парвариш зое кетмади. Гектаридан 45 центнер сифатли пичан йиғиштириб олинди. Совхознинг Н. Умаров бошлиқ бригадасида мавжуд 156 гектар бедазорда ўрим қисқа ва қулай муддатда тугалланди. Эндиликда коллектив бедазорларни озиқлантириш ва суғоришга киришди. Маъмур Эшонқулов, Элфон Решетов бошлиқ бригадаларда ҳам беда ўрими кун сайин авж олмоқда.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
Сирдарё области.

• ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ПАРИЖ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Француз Компартияси Бош секретари Жорж Марше билан Москвада бўлиб ўтган учрашуви ФКП билан КПСС ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш учун кенг истиқболлар очиб берди. ФКП Сиёсий бюросининг бу ерда эълон қилинган баёнотида шу ҳақда гапирилади. ФКП Сиёсий бюроси француз коммунистлари социализмнинг барча потенциал имкониятларидан фойдаланиш мақсадида КПСС СССРда бошлаб юборган чуқур ўзгаришлар жараёнини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганлигини тасдиқлайди, деб таъкидланади ҳужжатда.

● ПРАГА

Чехословакиянинг Яромнержиц шаҳрида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар мутахассисларининг кенгаши очилди. Социалистик ҳамдўстлик давлатлари соғлиқни сақлаш системасида клиника биохимияси лаборатория методларини унификациялаш ва стандартлаштириш кенгаш мавзуидир. Кенгашда Болгария, Венгрия, ГДР, Куба, Монголия, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган олимлар ҳамда врачлар қатнашмоқдалар. Улар уч кун давомида лаборатория тадқиқотлари тажрибасини ўртоқлашадилар, бир қанча касалликлар диагностикасининг умумий принципларини муҳокама қиладилар.

● ЛУАНДА

Ангола Халқ Озодлик қуролли кучлари мамлакат президенти Жозе Эдуарду Душ Сантуш Уиже вилоятидаги Макела Ду Зомбу аҳоли пунктига келиши олдидан Унита қўғирчоқ гуруҳи бандитларининг шу пунктга суқулиб кириш учун сешанба куни эрталаб қилган уринишларини даф этдилар. Ангола ахборот агентлиги — АНГОПнинг хабар қилишича, Ангола Халқ озодлик қуролли кучлари газандаларнинг ҳужумини қайтариб, уларни қочиб кетишга мажбур этдилар. Таъқиб қилиш чоғида бандитлардан бир неча киши йўқ қилинди.

● ЛОНДОН

Мальтанинг янги бош министри Эдвард Фенек Адами қасамёд қилганидан кейин ўзининг биринчи матбуот конференциясида сўзга чиқиб, мамлакат Конституцияси қоидаларига мувофиқ ўз ҳукумати орол территориясида чет эл ҳарбий базаларини жойлаштиришга рухсат бериш ниятида эмаслигини таъкидлади. Айни вақтда у «Мальтанинг хавфсизлиги Ғарбий Европадаги дўст мамлакатлар томонидан гарантияланиши лозимлигини» тасдиқлади, деб хабар қилади Рейтер агентлиги Валлеттадан. Э. Фенек Адами ана шу мамлакатлар билан, аввало Италия билан, шунингдек АҚШ билан муносабатларни мустаҳкамлаш истагини билдириб, бошқа давлатлар билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан дўстона муносабатлар ўрнатиш лозимлигини ҳам айтди.

● МАДРИД

Испания меҳнат биржаларида расмий рўйхатга олинган ишсизлар сони апрель ойининг охирида қарийб уч миллион кишига етди. Бу эса мамлакатдаги меҳнатга лаёқатли ҳар беш кишининг бири меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этилганини билдиради. Меҳнат ва социал таъминот министрлиги ана шу маълумотларни эълон қилди. Бироқ расмий статистика Испания меҳнат бозоридаги реал аҳволни акс эттирмайди. Кўпгина меҳнаткашлар иш топишдан умидини узиб, ишсизлар сифатида кўпдан бери рўйхатдан ўтмаяптилар.

(ТАСС).

КПСС РАҲБАРИ НУТҚЛАРИ ТЎПЛАМИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). Швециянинг «Фрам» нашриётида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқлари ва докладлари тўплами «Қайта қуриш, Совет Иттифоқида социалистик ўзгартишлар» номи билан нашр этилди.

Тўпламга М. С. Горбачевнинг «Қайта қуриш ва партиянинг кадрлар сиёсати тўғрисида» КПСС Марказий Комитети январь Пленумида қилган доклади, Совет раҳбарининг Москвада бўлиб ўтган «Ядросиз дунё учун, инсониятнинг омон қолиши учун» халқаро анжумани қатнашчилари ҳузурида сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг шу йил 28 февралдаги Баёноти, бошқа нутқлари киритилган.

ВЕНГРИЯ. Еттинчи беш йиллик планини ҳаётга жорий этаётган венгер халқи республика социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш вазифаларини ҳал этмоқда. СУРАТДА: «Раба» вагон-машинасозлик заводи маҳсулотларидан бири.

В. СОЗИНОВ фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Нажиб АХДП аъзоларининг саволларига жавоб қайтарди

КОБУЛ. (ТАСС). Бу ерда бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишлари чоғида АХДП аъзолари кейинги вақтларда ўртага қўйиб, муҳокама қилаётган саволларга Афғонистон Халқ Демократик Партияси Марказий Комитети Бош секретари Нажибнинг жавоблари эълон қилинди. Афғонистон раҳбари мамлакатда миллий яраш жараёни кучайиб бораётганлигини қайд этиб ўтди.

Миллий яраш — бутун халққа ва унинг сиёсий авангарди бўлмиш партияга зарур бўлган стратегик мақсаддир. Энг муҳими ҳамма жойда ўт очишни тўхтатишга эришишдан, қаршилик кўрсатаётган томон билан битим тузишдан, кучғайратларни саккиз йилдан буён давом этаётган биродаркушлик уруши етказган жароҳатларни даволашга қаратишдан иборатдир. Бу ҳозир энг муҳим вазифа бўлиб қолмоқда, деб таъкидлади Нажиб.

У партия ўз сиёсатини кучлар бирлиги доирасида амалга ошираётганлигини уқдирди. Барча миллий ва социал гуруҳларнинг, табақалар ва ташкилотларнинг намояндалари, ҳозирги афғон жамиятини ташкил этганларнинг ҳаммаси ана шу кучлар составига киради. Жамиятнинг murосасиз ва актив душманларигина бундан мустаснодир.

Нажиб миллий яраш фавқулодда комиссиялари составига ҳозирдаёқ қарши томоннинг 4 мингдан зиёд вакили кирганлигини айтди. Афғонистонда қуйидан юқорига ривожланиб бораётган коалиция асосида идора қилишнинг хусусияти мана шундадир. Биз маҳаллий коалицион ишчи органларини мустаҳкамлаш ва яна ҳам юқорироқ даражаларга кўтариш учун ҳамма ишни қиламиз. Ҳозирги вақтда аввалги режимларнинг 4 министри ва партиясизлардан 35 киши ҳукуматда ишламоқда. Илгари қуролли гуруҳларга бошчилик қилган шахслардан бир неча киши вилоятлар, уездлар, волостлар раҳбарлиги составидадирлар. Бу — миллий яраш сиёсатининг реал намунасидир, деб уқтирди Нажиб.

Биз ҳеч нарсадан чўчимаймиз, деди у. Партиямиз барқарор ўсишда давом этмоқда. У мустаҳкамланиб, тажриба орттирмоқда ва кучига — куч қўшилмоқда. Афғонистонда кучлари жиҳатидан унга тенг келадиган ва бутун мамлакат миқёсида иш кўраётган бошқа сиёсий ташкилот йўқ. Лекин бошқа партиялар ҳам АХДП ўзининг сафарбар қилувчилик ва бирлаштирувчилик ролини бажара бориб, ўзини жамиятнинг етакчи кучи сифатида мустаҳкамлаши учун сиёсий майдонда эркин ҳаракат қилаверсинлар.

АХДП Марказий Комитети Бош секретари ички партиявий масалаларга тўхталиб, демократияни, сайлаб қўйиш ва ошкоралик принципларини мунтасил кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, амалий танқидни, сўз билан ишнинг бирлигини ривожлантириш, партия ва давлат аппаратининг барча бўғинларида интизом ва тартибни, талабчанликни кучайтириш зарурлигини алоҳида қайд этиб ўтди. Ўтган йили, деди у, тўртта сўл демократик группа ва ташкилот АХДП билан бирлашди. Шу масала хусусида учта ташкилот билан музокаралар олиб борилмоқда. Бизнинг муштарак революцион мақсадларни рўёбга чиқариш асосида барча сиёсий ватанпарвар ташкилотлар билан бирлашишга қаратилган йўлимиз ўзгармай қолмоқда.

Биз Афғонистон—Совет муносабатлари соҳасида сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилдик, деди сўнгра Нажиб. Биз яхши қўшничиликдан дўстлик ва қардошлик сари йўлни босиб ўтдик.

ЭРОННИНГ ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ КУЧЛАРИ ҲИНДИСТОН ТАНКЕРИНИ ЎҚҚА ТУТДИЛАР

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳарбий кема Бирлашган араб амирликларининг Дубаи портидан 27 миля нарида Форс кўрфазида турган Ҳиндистоннинг «Б. Р. Амбедкар» танкерини ракеталардан ўққа тутди. Бомбейда «Шиппинг корпорейшн оф Индиа» давлат компаниясининг вакили шундай деди, бу кема ана шу компанияга қарашлидир. Танкер капитанининг хабар беришига кўра, кеча эрталаб Эрон ҳарбий — денгиз кучларига қарашли бўлган ҳарбий кема яқинлашиб келиб, денгизчилардан Ҳиндистон кемаси қаерга йўл олаётганини ва рейсдан кўзда тутилган мақсадни айтишни талаб қилган. Ҳиндистон кемасидагилар, танкер Қувайтдаги Мин-Ал-Аҳмадий портига бораётганини ва у ерда нефть ёнилғиси олиши лозимлигини айтганидан кейин ҳарбий кема сал нари кетиб ва мутлақо огоҳлантирмасдан ракеталардан ўт очган. Танкернинг тўрт жойи тешилган, жумладан машина бўлимида икки тешик пайдо бўлган. Кемада ёнғин бошланган ва у команданинг ўз кучи билан ўчирилган. Бахтли тасодиф туфайли экипаж аъзолари шикастланмадилар. Капитан ҳужум пайтида Ҳиндистон кемаси Форс кўрфазидаги «ҳарбий зона» деб аталмиш зонадан ташқарида бўлганлигини таъкидлади. Танкер Дубаи портигача етиб борди, у ерда ремонт бошланди, «Шиппинг корпорейшн оф Индиа» компаниясининг раҳбарлари тинч кемага қароқчиларча ҳужумни тергов қилишни талаб этдилар.

Юнайтед Ньюс оф Индиа агентлиги Дубаидан Ҳиндистоннинг «Б. Р. Амбедкар» танкерини Эроннинг ҳарбий кемаси ўққа тутди, деб хабар берди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: бошланғич таълим методикаси, ишлаб чиқариш асослари ва меҳнат таълими методикаси (фан кандидатлари);
катта ўқитувчилар: агрономия асослари ва чорвачилик, биология (рус тилида ўқитиш бўйича), биология (ўзбек тилида ўқитилади), ўзбек тили тарихи, фалсафа (ўзбек тилида), миллий мактабларда рус тили ўқитиш методикаси, инглиз тили;
ўқитувчилар: электротехника ва радиоэлектротехника, педагогика, психология, рус тили (2), музика ва ашула (2).
Конкурс муддати — 9 июнгача.
Мурожаат учун адрес: 702500, Тошкент область, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1-«в» уй.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифага
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кичик илмий ходим: математик моделлаштириш ва сейсмология тадқиқотларини автоматлаштириш лабораториясига (системали программалаштириш ихтисоси бўйича).
Конкурс муддати — 8 июнгача.
Ҳужжатлар қуйидаги адресда қабул қилинади: 700128, Тошкент шаҳри, 128-алоқа бўлими, Хуршид кўчаси, 3-уй. Справкалар учун телефон — 41-52-00.

●

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцент: немис тили фонетикаси (филология фанлари кандидати);
катта ўқитувчи: марксчаленинча фалсафа (фалсафа фанлари кандидати);
ўқитувчилар: жисмоний тарбия (4).
Конкурс муддати — 8 июнгача.
Адрес: 700115, Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй, кадрлар бўлими.

●

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/V да **Ғариблар**, 17/V да **Бахтли гадолар** (12.00), **Келинлар қўзғолони** (19.30).

ТВ — ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА — ТВ

18 май, душанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Футбол шарҳи. 10.00 — «Изқувар». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 12.10 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Рус тили. 17.15 — Нега ва нима учун? 17.45 — Ҳужжатли фильмлар. 18.25 — Жадаллаштириш. 18.55 — Илмий-оммабоп фильмлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Футбол шарҳи. 20.20 — Санъат усталари. 21.30 — Время. 22.00 — Тинчлик велопойгаси. 22.30 — Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (К). 23.15 — Кубань давлат казаклар хорига бағишланган кўрсатув. 24.00 — Дунё воқеалари. 00.15 — Сахийлигимиздан улар ҳам бебаҳра қолмасин.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Ёғоч ўймакорлиги. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Астрономия. 12.05 — Фан ва турмуш. 13.10 — Чет эл фильмлари экрани. 14.40 — Тарих сабоқлари. 15.25 — Янгиликлар. 15.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — БАМ: социал аспектлар. 19.15 — Музикали киоск. 19.45 — Халқаро панорама. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Спорт программаси. 21.30 — Время. 22.00 — «Тонгда қатл этилганлар». Бадиий фильм. 23.30 — Ҳужжатли фильм. 00.25 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Ватанимни шарафлайман. 7.50 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ота-оналарга болалар ҳақида. 16.35 — География. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Қизиқарли математика. 18.15 — Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Интенсивлаш — беш йиллик шиори. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Ёшлик». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Тинчликни мадҳ этамиз. 21.30 — Время. 22.00 — Театр ва томошабин. 23.00 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Ҳужжатли фильмлар. 20.45 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.00 — «Мақсад». Бадиий телефильм, 1-серия.

●

19 май, сешанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 10.15 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 11.15 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Оналарнинг мактаби. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.55 — ВЛКСМ XX съездига бағишланган пионерлар байрами. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 20.25 В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — Молдавия санъат усталари ва ижрочи ёшларининг концерти. 23.55 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Физика. 10.05 — Француз тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — География. 12.05 — Рус тили. 13.10 — «Жменяклар». Бадиий фильм. 1-серия. 14.25 — Физика. 14.55 — Янгиликлар. 15.30 — Тарих саҳифалари. 18.25 — Янгиликлар. 18.35 — Санъат усталари. 19.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Жменяклар». Бадиий фильм, 1-серия. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — ЎзССР тарихи. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 18.15 — Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 42 йиллигига бағишлаб Тошкент ипподромида бўлиб ўтган бадиий-спорт байрами ҳақида репортаж (такрорий). 18.50 — Фан ва дин. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мультфильм. 20.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Металлург». 20.50 — Ахборот. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвадор. 22.30 — «Фавқулодда комиссар». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Телефильм. 19.40 — Қувноқ стартлар. 20.40 — Театр учрашувлари. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Республиканинг сабзавот конвейри. 23.05 — «Мақсад». Бадиий телефильм, 2-серия.

●

20 май, чоршанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Киноафиша. 10.00 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Концерт. 17.15 — Ҳужжатли фильмлар. 18.00 — Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати. 18.30 — Концерт. 18.45 — Медицина қайта қуриш марраларида. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Концерт. 20.30 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — «Леонардо одоби» Спектакль. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Дунё ва ёшлар. 00.10 — Тинчлик велопойгаси.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Немис тили. 10.55 — Ўқув кўрсатуви. 11.35 — Табиатшунослик. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — С. Гудзенко поэзияси. 12.40 — «Жменяклар». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 15.30 — Янгиликлар. 15.35 — Қишлоқ янгиликлари. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Автомобиль спорти. 19.15 — Қурилиш ва архитектура. 19.25 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 20.15 ВАМ: социал аспектлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.30 — Время. 22.05 — «Жменяклар». Бадиий фильм, 2-серия. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Табиатшунослик. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Рус тили — армия хизматига чақирилувчиларга. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Ёзувчи ва замон. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Салом, пионерлар! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Депутат ва ҳаёт. 22.45 — «Қишлоқ романи». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Пионер телетайпи. 19.40 — Ритмик гимнастика. 20.00 — «Икки ҳисса кўп ёки ҳеч нима». Бадиий фильм, 1-серия. 21.05 — Телефильм. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Актуал мавзуларда суҳбат. 23.05 — «Мақсад». Бадиий телефильм. 3-серия.

●

21 май, пайшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 10.15 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 12.10 ва 16.30 — Янгиликлар. 19.45 — Дин ва сиёсат. 17.35 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.20 — Сўзни амалда иш билан оқла. 18.50 — Эстрада концерти. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — Ижрочилик санъати усталари. 22.45 — Тинчлик велопойгаси. 23.05 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.00 — «Жменяклар». Бадиий фильм, 2 ва 3-сериялар. 15.15 — Янгиликлар. 15.50 — «Дастхат». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Саёҳатчилар клуби. 19.45 — ВАМ: социал аспектлар. 20.00 — Ҳамдўстлик. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Жменяклар». Бадиий фильм, 3-серия. 23.10 — Янгиликлар. 23.15 — Стендга отиш. Жаҳон кубоги.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Ўқитувчи экрани. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — «Абитуриент-87». 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Физикларнинг паст ҳароратли плазмалар бўйича VII Бутуниттифоқ конференцияси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Инсон ва қонун. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қишлоқ ҳаёти. 22.35 — Кино оламида.

УзТВ-II. 19.25 — Ёшлик. 19.45 — Реклама. 19.55 — «Икки ҳисса кўп ёки ҳеч нарса». Бадиий фильм. 2-серия. 21.00 — Сайловлар олдидан. 21.30 — Время. **ДУШАНБЕ.** 22.05 — «Кучук етаклаган хоним». Бадиий фильм.

●

22 май, жума

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Концерт. 9.45 — В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари. 10.45 — Дунё ва ёшлар. 11.20 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Болалар учун фильм. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 18.25 — Н. Романова ижросида опералардан ариялар. 18.45 — «Экология ва биз». 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Рябинушка вокал триоси куйлайди. 19.45 — «Камалак». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ядро асрида янгича фикрлаш. 23.25 — Тинчлик велопойгаси. 23.45 — Дунё воқеалари. 24.00 — Спорт гимнастикаси. Европа чемпионати. 00.45 — Қисқа метражли телебадиий фильмлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.00 — Инглиз тили. 10.30 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.30 — Тарих. 12.00 — Сиз яратган боғ. 13.00 — «Жменяклар». Бадиий фильм. 3-серия. 14.05 — Шахмат мактаби. 14.35 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Илмий-оммабоп фильм. 19.15 — БАМ: социал аспектлар. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.50 — Стендга отиш. Жаҳон кубоги. 21.20 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — И. Осипова чалади. 22.30 — Футбол. СССР Кубоги. 24.00 — «Кекса овчи ранжиди». Бадиий фильм. 00.45 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Тонгги тароналар. 16.35 — Ўзбек мактабларида рус адабиёти. 17.05 — «Серенада». Бадиий фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.15 — Мультфильм. 18.20 — Орган куйлари кечаси. 19.05 — Агросаноат ва Озиқ-овқат программаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Қайта қуриш умумхалқ иши. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бўстон. 23.05 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Пазанда». Кинокомедия. 21.10 — Оилавий ҳаёт алифбеси. 21.30 — Время. **ДУШАНБЕ.** 22.05 — «Инсон ва қонун». 22.50 — Телефильм.

●

23 май, шанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Фильм-концерт. 9.50 — Ҳужжатли фильм. 10.30 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 11.05 — «Қўшиқ инсон билан қолади». 12.10 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 12.40 — Фильм-концерт. 13.00 — Ҳамдўстлик. 13.30 — Концерт. 13.45 — Дунё воқеалари. 14.00 — Аслини олганда. 15.30 — Халқ куйлари. 15.50 — Резонанс. 17.20 — Жонли табиат. 18.25 — «Қизил Кресть белгиси остида». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Кинопанорама. 22.50 — Спорт гимнастикаси. Европа чемпионати. 23.35 — Концерт. 00.05 — Янгиликлар. 00.10 — Тинчлик велопойгаси.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Фан ва техника. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — «Кекса овчи ранжиди». Бадиий фильм. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.35 — Стендга отиш. Жаҳон кубоги. 12.05 — Концерт. 12.25 — «Дублёр иш бошлади». Бадиий фильм. 13.50 — Мультфильм. 14.05 — Чита телевидение студиясининг программаси. 15.10 — «Муваффақият тилаб». Спектакль. 16.45 — Музикали кўрсатув. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — СССР педагогика фанлари академиясининг мухбир аъзоси Ш. А. Амонашвили билан учрашув. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — «Хавфли парвоз». Бадиий фильм. 23.30 — Янгиликлар. 23.35 — Гандбол. СССР чемпионати.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Время. 9.15 — Май камалаги. 9.45 — Врач маслаҳати. 9.55 — Ҳужжатли фильм. 10.15 — Давлат қабули — давр талаби. 10.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган фольклор коллективлар ва оилавий ансамбллар республика кўрик-конкурси ғолиблари ва қатнашчиларининг якунловчи концерти. 12.35 — «Касаба союзлари — коммунизм мактаби». 13.05 — «Ҳийлаи шаърий». Спектакль. 18.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Колос». 18.50 — Бойчечак. 19.20 — Мультфильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ота-оналар университети. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Цирк. 21.30 — Время. 22.05 — Музикали саёҳат.

УзТВ-II. ФРУНЗЕ. 16.50 — Мультфильм. 17.00 — «Келечек». 17.20 — Партия турмуши. 17.50 — «Давр орбитасида». 18.20 — Ўш кўрсатади. 19.20 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 20.00 — Мезгиз. 20.30 — Ҳужжатли фильмлар. 21.00 — «Шибеге». 21.30 — Время. 22.05 — «Театр ва замон». 23.05 — «Ноёб ақл». Кинокомедия.

24 май, якшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ритмик гимнастика 10.00 — Спортлото. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.40 — Тонгги почта. 12.10 — Саёҳатчилар клуби. 13.10 — Музикали киоск. 13.40 — Қишлоқ янгиликлари. 14.40 — Здоровье. 15.25 — Ўртоқ қўшиқ. 16.10 — Ҳужжатли фильм. 17.05 — Истеъдод. 17.35 — Мультфильмлар. 17.55 — Ёзувчи ва Ватан. 18.35 — Халқаро панорама. 19.20 — Биз қандай дам оляпмиз? 20.00 — Экранда — кинокомедия. 21.30 — Время. 22.05 — Спорт гимнастикаси. Европа чемпионати. 22.50 — Янгиликлар. 23.00 — Концерт. 23.35 — Тинчлик велопойгаси.

МТ-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — «Хавфли парвоз». Бадиий фильм. 10.45 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 11.35 — Рус тили. 12.05 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 14.30 — Дунё ва ёшлар. 15.05 — Халқаро автоғаллли. 15.25 — Олам кинокамера кўзгусида. 16.35 — Сиз менга жуда зарурсиз. 17.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.00 — Машҳур асарлар, машҳур ижрочилар. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.20 — Вокал чолғу туркум. 19.55 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.00 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Теннис сабоғи. 21.30 — Время. 22.05 — Шаҳар таронаси. 23.00 — «Далил бўлиши аниқ...». Бадиий фильм. 00.05 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Май мозаикаси. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Время. 9.15 — Биргаликда куйлаймиз. 9.40 — Истеъдод. 10.05 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Шахмат мактаби. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 12.10 — Орол денгизи муаммолари. 12.40 — «Аср бошида». 13.05 — Реклама. 13.25 — Болалар учун театр. 15.25 — Ўртоқ қўшиқ. 18.05 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 18.35 — «Хавфли алоқалар». Телеспектакль. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Назм ва наво. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво. 21.30 — Время. 22.05 — «Бахтлисан, Женька». Бадиий фильм.

УзТВ-II ДУШАНБЕ. 18.00 — Мультфильм. 18.20 — Тарих саҳифалари. 18.40 — Реклама. 18.50 — Телепочтадан. 19.30 — Новости. 19.45 — Соғлом онла. 20.30 — Ахборот. 20.45 — Бўстон-III. 21.30 — Время. 22.05 — Бўстон-III.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети Бадиий коллективлари ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг созандаси Д. Раҳматуллаевга отаси

Файзулла РАҲМАТУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалик институти ректорати, партия, касаба союз ташкилотлари ҳамда марксча-ленинча фалсафа кафедраси коллективи шу кафедра доценти Б. Орифхўжаевга онаси

Марҳамат РАҲМАТУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг Республика ўқув-методик кабинети коллективи шу кабинетнинг катта методисти С. Пўлатовага отаси

Абдурашид ПЎЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.